

ACTA MUSAEI NEOSTADENI BOHEMIAE

<http://muzeum-nmnm.cz/index.php/cz/publikace/acta-musaei>
<https://bioklub.webnode.cz/acta/>

Ročník 10 (2025)

ACTA MUSAEI jsou zaměřena na odborné zprávy z činnosti Městského muzea v Novém Městě nad Metují v oborech přírodovědných i humanitních. Periodikum přináší zprávy z regionu spadajícího pod muzeum, ale také odborné práce týkající se prací prováděných pracovníky muzea nebo spolku Bioklub z jiných území.

ACTA MUSAEI's main focus are scientific and humanistic articles based on the activities of Nové Město nad Metují Town Museum. This publication brings you news from the museum region but also specialized articles written by both the museum staff and members of the Bioklub company located in different areas of the Czech Republic.

OBSAH / CONTENTS

Jaroslav Jelínek: Vodní brouci CHKO Orlické hory (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae)	2 - 16
Jaroslav Resl, Miroslav Trojan, Jiří Franc: Dílčí zpráva z inventarizačního průzkumu hmyzu v „PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí“.	17 - 34
Jaroslav Resl, Barbora Reslová, Miroslav Trojan, Jan Tošovský: Zajímavé nálezy hmyzu (Insecta) v Orlických horách a podhůřích letech 2023 – 2025	35 - 44

Odpovědný redaktor / responsible editor: Eva Kupková

Redakční rada/ Editorial board: Anna Likavcová, Dagmar Rejtharová, Jaroslav Resl, Milan Rozsival

Adresa pro zasílání příspěvků/ Address for sending contributions: Městské muzeum, Na Zadomí 1226, 54901 Nové Město nad Metují
e-mail: priroda@muzeum-nmnm.cz ; muzeum@muzeum-nmnm.cz

Webarchiv: <http://www.muzeum-nmnm.cz/index.php/cz/publikace/acta-musaei>
<https://bioklub.webnode.cz/acta/>

Vodní brouci CHKO Orlické hory (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae)

Water beetles of the Protected Landscape Area Orlické hory (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae)

Jaroslav Jelínek
Chloumek 22, CZ-565 01 Choceň; e-mail: jelja@centrum.cz

Abstract: There were listed 3 species of the Gyrinidae, 6 species of the Haliplidae, 1 species of the Noteridae and 51 species of the Dytiscidae in the Protected Landscape Area Orlické hory. One species of the Gyrinidae and 5 species of the Dytiscidae were found near the border of the Protected Landscape Area and their occurrence in the PLA can be therefore supposed. No waste water areas occur in the PLA. Life of water beetles concentrates mainly in flowing water of rivers, streams and small stagnant water bodies. Peatbogs are not large. There are some small ponds only in the lower part of the PLA. A considerable part of water bodies originates in revitalized pools then inhabited by water insects.

Key words: Coleoptera, Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, faunistics, PLA Orlické hory, Czech Republic

Úvod

Předkládám seznam zjištěných vodních brouků v CHKO Orlické hory. Doposud fauna těchto brouků v této oblasti nebyla soustavně studována. Byly pouze studovány některé jiné čeledi kovaříkovití (Elateridae), krascovití (Buprestidae), maliníkovití (Byturidae), lesknáčkovití (Nitidulidae), listoroží (Lamellicornia), nosatcovití (Curculionidae) v Přírodě Orlických hor a podorlicka (1977). Některé podčeledi drabčků (Staphylinidae) zpracovali Jelínek a Voda (1999), Jelínek (1999, 2001). Na entomologickém průzkumu tohoto území se také intenzivně podíleli pracovníci entomologického oddělení Národního muzea v Praze Josef Jelínek a Ivo Kovář. Jejich výsledky jsou uloženy na Správě CHKO Orlické hory.

Charakteristika sledovaného území

CHKO Orlické hory se rozkládá v severovýchodních a východních Čechách při hranicích s Polskou republikou, na části kraje Hradeckého a malou částí zasahující do Pardubického kraje. Rozloha CHKO je 204 km². Zaujímá celý hlavní hřeben Orlických hor, táhnoucí od Olešnice v Orlických horách jihovýchodním směrem k Zemské bráně na Divoké Orlici. Nejvyšším bodem je vrchol Velké Deštné (1115,0 m n. m.), nejnižší položeným místem je údolí Bělé nad Skuhrovem nad Bělou (416 m n. m.). Průměrná nadmořská výška je 789 m n. m. Celé území CHKO je chráněnou oblastí přirozené akumulace vod. Najdeme zde pestrou mozaiku dochovaných ekosystémů (lesy s přirozenou dřevní skladbou, rašeliniště, mokřady, polokulturní louky, remízky).

Podle geologického členění patří CHKO Orlické hory k západosudetské soustavě (lugikum) a tvoří samostatný geomorfologický celek v rámci krkonoško-jesenické soustavy a Orlické podsoustavy. Pohoří je součástí mohutného komplexu orlicko-kladského krystalinika (převážně proterozoického stáří), jehož jádro je budováno ortorulami a parabřidlicemi. Pedologicky je hlavní masiv tvořen od severu k jihovýchodu převážně pestrou škálou podzolů (typickým, humusovým a kambických). Podél státní hranice s Polskem a západní části hřbetu se v nižších partiích pod podzoly vyvinuly velké plochy kryptopodzolů.

Většina území patří do chladné klimatické oblasti CH3, nejvyšší polohy do chladné oblasti CH2. Do podhůří zasahuje mírně teplá oblast MT1. Na hřebetech dosahuje průměrná roční teplota cca 4°C. V červenci je průměr okolo 13°C, v lednu je obvyklé denní minimum -10°C. Především na sklonku podzimu a během zimy se při klidném ovzduší často objevuje teplotní inverze. Letních dnů je v nejvyšších polohách 8 v podhůří 30.

Průměrný roční úhrn atmosférických srážek činí v nižších polohách 700 a 800 mm, v podhůří mezi 800 a 1000 mm. Ve vyšších polohách je to okolo 1300 mm. Nejvyšší denní srážkový úhrn může dosahovat až 150 mm. Na závětrné straně Orlických hor v oblasti od Trčkova po Neratov vzniká vlivem přetrvávajícího západního proudění srážkový deficit. V podhůří dosahuje sněhová pokrývka jen asi 30-40 cm. Na vrcholech dosahuje 100 mm.

Délka slunečního svitu je v podhůří průměrně 1750 hodin ročně, na hřebenech 1650 hodin. Větrné podmínky jsou na území CHKO značně složité pro značnou členitost terénu a skutečnost, že pohoří překáží vzduchovému proudění. Obecně převládají západní větry. (FALTYSOVÁ et al., 2002)

V CHKO se nevyskytují větší vodní plochy. Život vodních brouků se soustřeďuje hlavně do vodních toků řek, potoků a malých nádrží. Je zde jen několik malých rybníků. Také rašeliniště nejsou rozsáhlá a v letních měsících částečně vysychají. Značná část vodních ploch vznikla revitalizací vodních tůní, které vznikaly z popudu CHKO v letech 1996 až 2004 pro vodní živočichy. Ty byly vytvořeny jak odstřelem, mechanizací tak i ručně. Celkem tak bylo vytvořeno 90 tůní (Hájek Josef, osobní sdělení). Tyto plochy, ale postupně zarůstají a zanikají. Také mokřady a rašeliniště nejsou na sledovaném území rozsáhlá. Velmi trpí v posledních suchých letech a nízkou sněhovou pokrývkou. Po většinu roku jsou z velké části vyschlá. Z hlediska síťového mapování České republiky patří sledované území do čtverců 5663, 5664, 5763, 5764, 5765, 5864, 5865.

Materiál a metodika

Přehled reprezentují zejména mé sběry z let 2010 až 2016. Dále údaje dalších sběratelů, které mi poskytl ze své databáze Jiří Hájek z Národního muzea v Praze. Ten také všechen materiál z čeledi Gyrinidae, Noteridae, Dytiscidae revidoval. Všechny materiál z čeledi Haliplidae určoval Milan Boukal. Snahou bylo získat materiál ze všech typů vodních ploch a toků. Sběr byl prováděn pomocí cedníků a vodních sítí. Používal jsem vymývání a vyšlapávání z podmačených břehů a vegetace. Byly použity i pasti na principu vrše. Ty byly zhotoveny z plastových lahví o objemu 1,5 - 2 l a byly pokládány blízko břehu ve vodorovné poloze. Jako návnada se nejlépe osvědčily granule pro psy nebo kočky s příměsí rybiho masa. Nebyly pozorovány rozdílné reakce brouků na granule podle různých výrobců. Dávali přednost granulím s příměsí rybiho masa. Pasti byly vybírány po třech až čtyřech dnech. Do přehledu byly zahrnuty i významné nálezy z blízkých území, které jsou mimo hranice CHKO, tyto lokality jsou označeny v tabulce č. 1.

Přehled všech nalezených druhů je uveden s výčtem lokalit, jejich ekologickou charakteristikou (BOUKAL et al., 2007) a stupněm ohrožení v ČR (HEJDA (eds.) 2017).

Rozlišení druhů preferujících různá stanoviště (BOUKAL et al., 2007):

ac acidofilní (druhy osidlující převážně kyselé vody);

co koprofilní (druhy nacházející se v exkrementech obratlovců);

cr krenofilní (druhy vyhledávající prameny, prameniště, pramennou stružku);

dt detritofilní (druhy preferující vody s velkým množstvím rozkládajících se organických látek, tj. tlející listy, zbytky oštic apod.);

eu euryekní (druhy s širokou ekologickou valencí bez vyhraněných nároků na biotop);
ha halofilní (druhy upřednostňující zasolené vody);
kr kryofilní (druhy obývající studené vody, většinou ve vysokých nadmořských výškách);
po potamální (druhy vyhledávající především dolní toky řek s pomalu tekoucí vodou);
pt periodických tůň (druhy obývající pravidelně (nejčastěji na jaře) zaplavované tůně, podél vodních toků a v mokřadech);
rh ritrální (druhy osídlující rychleji tekoucí vody s dostatkem kyslíku, převážně potoky a horní toky řek);
sa saprofilní (druhy žijící v odumřelé organické hmotě rostlinného nebo živočišného původu);
si silikofilní (druhy vyhledávající mělké prohráté vody s písčitým nebo štěrkovitým dnem);
sq semiakvatický (druhy obývající ekoton na rozhraní vody a souše);
ty tyrfofilní (druhy obývající slatinné a rašelinné vody; tato kategorie zahrnuje i druhy striktně vázané na rašeliniště, někdy označované jako tyrfobiontní)
xy xylobiontní (druhy vyskytující se na kořenech stromů a kusech dřeva v tekoucích vodách);
DD data deficient (k charakteristice druhů chybí dostatečné podklady)

Classification of species preferring different habitats (BOUKAL et al., 2007)

ac acidophilous (species inhabiting mainly acidic water bodies);
co coprophilous (species found in excrements of vertebrates);
cr crenophilous (species inhabiting springs, including helocrene sites, and headwater streamlets);
dt detritophilous (species preferring shallow water with a large amount of decaying organic debris such as tree leaves and sedges);
eu euryecious (species occurring in a wide range of sites, without any special habitats requirements);
kr cryophilous (species inhabiting cold water, usually at high altitudes);
po potamal (species preferring lower reaches of rivers with slowly flowing water);
pt found in periodic pools (species regularly inhabiting flooded pools along streams and rivers and in wetlands, most frequently formed in spring);
rh rhitral (species inhabiting fast-flowing water, especially streams and upper reaches of rivers);
sa saprophilous (species living in dead organic matter of plant or animal origin);
si silicophilous (species preferring shallower, warm water bodies with sandy or gravelly bottom);
sq semiaquatic (species living along the shoreline);
ty tyrophophilous (species inhabiting fens and peaty habitats; including tyrfobionts, strictly associated with peatbogs);
xy xylobionts (species occurring on submerged wood and exposed rootlets in flowing water);
DD data deficient (insufficient data to characterise the species).

Rozlišení druhů podle bioindikačního významu druhů (BOUKAL et al., 2007):

Skupina R: tzv. reliktní druhy s nejužší ekologickou valencí. Jedná se o většinou vzácné až velmi vzácné druhy obývající výhradně přirozené biotopy, které jsou v podmínkách střední Evropy ohrožovány lidskými zásahy. Tyto biotopy zahrnují zejména rašeliniště, prameniště (helokreny), mokřady, oligotrofní nádrže, periodicky zaplavované tůně v říčních nivách a neregulované úseky větších potoků a řek.

Skupina A: tzv. adaptabilní druhy s širší ekologickou valencí. Osídlují přirozené nebo přirozenému stavu blízké habitaty, které nejsou v podmínkách střední Evropy silně ohroženy.

Jedná se např. o přirozenou vegetaci zarostlé tůně a kanály, staré oligotrofní pískovny a cihelny, nebo mírně narušené nebo regulované úseky vodní toků.

Skupina E: eurytopní druhy, které mají zpravidla pouze omezené nároky na charakter a kvalitu prostředí, a druhy, které mají s ohledem na kvalitu biotopu nízkou výpovědní hodnotu. Patří sem zejména druhy vyskytující se pravidelně na člověkem silně ovlivněných stanovištích, ale zařazujeme sem také druhy obývající různá nestabilní a proměnlivá stanoviště (s výjimkou přirozených říčních niv, zařazených do kategorie R) a expanzivní druhy. Jsou to většinou jediné druhy, které lze nalézt v kalužích, všech typech nádrží s uměle zpevněnými břehy, intenzivně obhospodařovaných rybnících, silně eutrofizovaných tůních v zemědělské krajině nebo silně regulovaných nebo znečištěných vodních tocích.

Zařazení druhů do kategorie podle ohrožení (BOUKAL et al., 2007):

RE regionálně vymizelý druh

CR kriticky ohrožený druh

EN ohrožený druh

VU zranitelný druh

NT téměř ohrožený druh

Classification of species into category by endanger (BOUKAL et al., 2007)

RE regionally extinct

CR critically endangered

EN endangered

VU vulnerable

NT nearly threatened

Sběry jsou uloženy ve sbírkách:

J.Seifert

Jelínek Jaroslav, JJCC - Jaroslav Jelínek, Choceň

JHCP - Jiří Hájek, Národní muzeum Praha

JGUJ - Jaroslav Gahai, Uhlířské Janovice

JMMZ - Jihomoravské muzeum ve Znojmě

JVHK - Jaroslav Větrovec, Hradec Králové

JVTO - Josef Voda, Týniště nad Orlicí

KRCZ, KRSC – Květoslav Resl, Uherský Brod

MVCH - Muzeum východních Čech, Hradec Králové

MMHK – Miroslav Mikát, Hradec Králové

VT CZ - Václav Týr, Žihle

Tab. 1: Popis lokalit
Table 1. Locality description

Číslo lokality Locality No.	Lokalita / Locality	Popis lokality Locality description	Čtverec mapping grid square	Nadmořská výška lokality altitude above sea level
1	Bartošovice, Údoličko	Bartošovický potok	5865	650 mnm
2	PR Bedřichovka, Orlické Záhoří	vodní nádrž	5664	710 mnm
3	Čertův důl, Zdobnice	Čertovodolský potok	5764	900 mnm
4	Číhalka, Olešnice	vodní nádrž	5664	750 mnm
5	Dešenský špičák, Deštné	kaluž v kamenolomu	5663	800 mnm
6	Hamernice, Rokytnice	řeka Říčka	5864	480 mnm
7	Homole vrch, Zdobnice	kaluž	5764	970 mnm
8	Kačerov	rybník, mimo CHKO	5764	630 mnm
9	Kamenec	řeka Zdobnice	5764	740 mnm
10	Koruna vrch, Zdobnice	kaluž	5764	980 mnm
11	Malá Deštná vrch, Deštné	bažina	5664	1070 mnm
12	Nebeská Rybná	řeka Říčka	5864	470 mnm
13	Nebeská Rybná, Júlinčino údolí	řeka Říčka	5864	520 mnm
14	Orlické Záhoří env.	nádrž zarostlá řasami	5764	670 mnm
15	Nový Hrádek	říčka Olešenka	5663	490 mnm
16	NPR Bukačka	podmáčená louka	5664	980 mnm
17	PR Trčkovská louka	revitalizované zarostlé tůň	5664	750 mnm
18	Olešnice	rybníček	5664	600 mnm
19	Zelenka, Orlické Záhoří	revitalizované zarostlé tůň	5764	720 mnm
20	Ošerov, Sedloňov	rybníček	5664	720 mnm
21	Pěčín, kamenolom	zarostlé tůň	5864	530 mnm
22	Pěčín, soutok Zdobnice a Říčky	řeka Zdobnice	5864	450 mnm
23	Petrovičky	rybníček	5865	750 mnm
24	Plasnice, Deštné	popis lokality neznám	5663	700 mnm
25	Podlesí, Bartošovice	revitalizovaná zarůstající tůň	5765	600 mnm
26	Polom, Sedloňov	vodní nádrž	5663	700 mnm
27	Polomské sedlo, Sedloňov	kaluž	5664	800 mnm
28	PP U Kunštátské kaple	rašeliniště	5764	1030 mnm
29	PP Velká louka	revitalizované tůň	5664	750 mnm
30	PR Hraniční louka	kaluž	5664	750 mnm
31	PR Jelení lázeň	rašeliniště	5664	1070 mnm
32	PR Neratovské louky	revitalizované tůň	5765	600 mnm
33	PR Rašeliniště Kačerov	rašeliniště	5764	680 mnm
34	PR Zemská brána	Divoká Orlice, potok	5864	520 mnm
35	Přím	řeka Zdobnice	5764	400 mnm
36	PP Rašeliniště pod Předním vrchem	rašeliniště	5865	900 mnm
37	Rokytnice env.	popis lokality neznám	5764	700 mnm
38	Rokytnice, Údoličko	Bartošovický potok	5864	660 mnm
39	Skuhrov nad Bělou env.	popis lokality neznám	5763	350 mnm
40	Skuhrov nad Bělou, Antonínovo údolí	řeka Bělá	5763	400 mnm
41	Slatina nad Zdobnicí env.	řeka Zdobnice, mimo CHKO	5864	380 mnm
42	Sněžné	vodní nádrž, mimo CHKO	5663	650 mnm
43	Solnice env.	popis lokality neznám, mimo CHKO	5763	
44	Šerlich	revitalizovaná tůň	5664	990 mnm

Číslo lokality Locality No.	Lokalita / Locality	Popis lokality Locality description	Čtverec mapping grid square	Nadmořská výška lokality altitude above sea level
45	PR Trčkovská louka	revitalizovaná tůň	5664	750 mnm
46	Vápenný vrch, Uhřínov	kaluž	5764	900 mnm
47	Vrební Orlice	potok Hadinec	5865	600 mnm
48	Zdobnice	řeka Zdobnice	5764	630 mnm
49	Zelenka, Orlické Záhoří	revitalizované tůně	5764	720 mnm
50	Zvonkové údolí, Bartošovice	revitalizované tůně	5765	630 mnm
51	Deštné env.	popis lokality neznám	5664	
52	Popelov, Nebeská Rybná	řeka Zdobnice	5864	480 mnm
53	PR Černý důl	kaluž	5765	830 mnm
54	Šerlišské údolí, Sedloňov	řeka Bělá	5664	920 mnm

Tab. 2: Přehled nalezených druhů s výčtem lokalit a jejich ekologickou charakteristikou (BOUKAL et al., 2007) a stupněm ohrožení (HEJDA et al., 2017)

Table 2. Checklist of found species including localities survey, ecological characteristics (BOUKAL et al., 2007) and conservation status (HEJDA et al., 2017)

Druh / Species	Ekologie / Ecology	Lokalita / Locality
Gyrinidae		
<i>Gyrinus distinctus</i> Aubé, 1838	po / A / VU	22
<i>Gyrinus marinus</i> Gyllenhal, 1808	eu / E / -	8, 42
<i>Gyrinus substriatus</i> Stephens, 1828	eu / E / -	39, 42
<i>Orectochilus villosus</i> (O. F. Müller, 1776)	po / A / -	26
Haliplidae		
<i>Haliphus flavicollis</i> Sturm, 1834	eu / E / -	32
<i>Haliphus heydeni</i> Wehncke, 1875	eu / E / -	18, 19, 21, 32, 33, 42, 49, 42, 51
<i>Haliphus immaculatus</i> Gerhardt, 1877	eu, dt / E / -	22
<i>Haliphus ruficollis</i> (DeGeer, 1774)	eu, dt / E / -	44
<i>Haliphus sibiricus</i> Motschulsky, 1860	rh / E / -	18, 25, 32, 42
<i>Haliphus lineatocolli</i> (Marsham, 1802)	rh, dt / E / -	21, 32, 42, 52
Noteridae		
<i>Noterus clavicornis</i> (DeGeer, 1774)	eu / E / -	45, 16
Dytiscidae		
<i>Acilius canaliculatus</i> (Nicolai, 1822)	ac / A / -	19, 32, 50
<i>Acilius sulcatus</i> (Linnaeus, 1758)	eu / E / -	2, 8, 18, 19, 25, 29, 39
<i>Agabus affinis</i> (Paykull, 1798)	ac / A /	29
<i>Agabus biguttatus</i> (Olivier, 1795)	eu / E / -	17, 39, 49
<i>Agabus bipustulatus</i> (Linnaeus, 1767)	eu / E / -	4, 5, 8, 11, 13, 17, 18, 20, 21, 23, 27, 28, 31, 32, 36, 39, 31, 32, 34, 36, 39, 42, 44, 49, 50
<i>Agabus congener</i> (Thunberg, 1794)	ac / A /	28, 30, 31, 39
<i>Agabus guttatus guttatus</i> (Olivier, 1795)	eu / E / -	1, 3, 4, 7, 9, 10, 16, 17, 34, 37, 38, 40, 44, 46, 47, 48
<i>Agabus melanarius</i> Aubé, 1837	ac / E / -	1, 6, 7, 9, 13, 16, 17, 27, 31, 38, 39, 42, 46, 53
<i>Agabus nebulosus</i> (Forster, 1771)	si / E / -	18, 19, 39, 42
<i>Agabus paludosus</i> (Fabricius, 1801)	po / A / -	19
<i>Agabus sturmii</i> (Gyllenhal, 1808)	ac / E / -	8, 17, 18, 19, 21, 22, 31, 32, 34, 39, 42, 44, 45, 49, 50
<i>Agabus undulatus</i> (Schränk, 1776)	eu / E / -	50

Druh / Species	Ekologie / Ecology	Lokalita / Locality
<i>Bidessus minutissimus</i> (Germar, 1824)	si / R / RE	41
<i>Colymbetes fuscus</i> (Linnaeus, 1758)	eu / E / -	4, 19, 32, 42, 50
<i>Colymbetes striatus</i> (Linnaeus, 1758)	ac / R / EN	44
<i>Deronectes platynotus platynotus</i> (Germar, 1834)	rh / A / -	12, 15, 18, 22, 28, 34, 38, 41, 50
<i>Dytiscus circumcinctus</i> Ahrens, 1811	dt / A / -	39
<i>Dytiscus marginalis marginalis</i> Linnaeus, 1758	eu / E / -	2, 17, 18, 25, 29, 32, 39, 42, 44, 48, 49, 50
<i>Graphoderus austriacus</i> (Sturm, 1834)	dt / A / -	32, 39, 50
<i>Graphoderus cinereus</i> (Linnaeus, 1758)	dt / A / -	14
<i>Graphoderus zonatus zonatus</i> (Hoppe, 1795)	dt / A / NT	43
<i>Graptodytes pictus</i> (Fabricius, 1787)	eu / E / -	32, 42, 50
<i>Hydroglyphus geminus</i> (Fabricius, 1792)	eu / E / -	5, 12, 17, 21, 31, 32, 42, 50
<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm, 1835	ac / E /	28
<i>Hydroporus discretus</i> Fairmaire & Brisout, 1859	ac / E /	31, 42, 49
<i>Hydroporus ferrugineus</i> Stephens, 1829	ac, cr / A / -	41
<i>Hydroporus incognitus</i> Sharp, 1869	eu / E / -	21, 22, 29, 39, 44, 49
<i>Hydroporus kraatzi</i> Schaum, 1867	ac, cr / R / NT	31
<i>Hydroporus melanarius</i> Sturm, 1835	ac, ty / A / -	31
<i>Hydroporus memnonius</i> Nicolai, 1822	ac, po / E / -	31, 32, 33, 34, 49
<i>Hydroporus morio</i> Aubé, 1838	ac / A / -	31, 28
<i>Hydroporus nigrata</i> (Fabricius, 1792)	eu / E / -	5, 21, 28, 31, 36, 49
<i>Hydroporus obscurus</i> Sturm, 1835	ac, ty / A / -	28, 31
<i>Hydroporus palustris</i> (Linnaeus, 1761)	eu / E / -	1, 5, 17, 19, 21, 26, 29, 32, 34, 36, 38, 42, 49
<i>Hydroporus planus</i> Fabricius, 1781)	eu / E / -	1, 5, 17, 19, 28, 31, 33, 34, 36, 38, 40, 42, 47, 50
<i>Hydroporus striola</i> (Gyllenhal, 1826)	ac, dt / E / -	28
<i>Hydroporus tristis</i> (Paykull, 1798)	ac / E / -	21, 28, 31, 36
<i>Hydroporus umbrosus</i> (Gyllenhal, 1808)	ac / E / -	50
<i>Hygrotus impressopunctatus</i> (Schaller, 1783)	eu / E / -	5, 19, 42
<i>Hygrotus inaequalis</i> (Fabricius, 1776)	eu / E / -	32, 42
<i>Hyphydrus ovatus</i> (Linnaeus, 1761)	au / E / -	4, 25, 32, 42
<i>Ilybius aenescens</i> Thomson, 1870	ty / A / -	29
<i>Ilybius fenestratus</i> (Fabricius, 1781)	eu / E / -	8
<i>Ilybius fuliginosus fuliginosus</i> (Fabricius, 1792)	eu / E / -	1, 2, 8, 17, 19, 21, 26, 30, 32, 39, 42, 44, 50
<i>Ilybius chalconatus</i> (Panzer, 1796)	eu / E / -	24
<i>Ilybius subaeneus</i> Erichson, 1837	eu / E / -	40
<i>Laccophilus hyalinus</i> (DeGeer, 1774)	po / E / -	42
<i>Laccophilus minutus</i> (Linnaeus, 1758)	eu / E / -	17, 18, 19, 31, 32, 42, 49
<i>Nebrioporus depressus</i> (Fabricius, 1775)	si, po / A / -	42
<i>Oreodytes sanmarkii sanmarkii</i> (C.R. Sahlberg, 1826)	rh / A / -	22, 34, 40, 47, 54
<i>Platambus maculatus</i> (Linnaeus, 1758)	po, rh / E / -	1, 17, 19, 22, 26, 34, 35, 38, 39, 40, 42, 47, 50, 54
<i>Rhantus bistriatus</i> (Bergsträsser, 1778)	dt / A / -	34, 50
<i>Rhantus exsoletus</i> (Forster, 1771)	eu / E / -	42
<i>Rhantus frontalis</i> (Marshall, 1802)	eu / E / -	4
<i>Rhantus suturalis</i> (MacLeay, 1825)	eu / E / -	5, 2, 22, 31, 32, 42
<i>Stictotarsus duodecimpustulatus</i> (Fabricius, 1792)	po, si / A / NT	42

Komentované druhy

Zde jsou uvedeny faunisticky a bioindikačně zajímavé druhy:

Gyrinus distinctus Aubé, 1838, ohrožený druh. Z Čech pouze historické nálezy publikované Roubalem (1930b) a Hrbáčkem (1946). Vyskytuje se především v potocích. Zjištěn na jediné lokalitě.

Pěčín, soutok Říčky a Zdobnice, 18.vii.2011, 2 ex., Jelínek J. lgt. a coll., det. Hájek J.

Gyrinus marinus Gyllenhal, 1808, zjištěn na dvou lokalitách ve vodních nádržích
Sněžné, 10.vii.1977, 1 ex., Resl K. lgt, coll. JHCP, det. Hájek J. 1999 Kačerov, 25.vii.1994, 1 ex., Hájek J. leg.,
coll. JHCP, det. Hájek J. 1997

Gyrinus substriatus Stephens, 1828
Skuhrov nad Bělou env., 3.vi.1945, 1 ex., Šlitter L., coll. JHCP, det. Hájek J. 1997 Sněžné, 8.vi.2011, 2 ex.,
Jelínek J. leg. a coll., det. Hájek J.

Orectochilus villosus (O. F. Müller, 1776), zjištěn jen na jedné lokalitě
Polom, Sedloňov, 25.vii.2012, 1 ex., Jelínek J. leg. a coll., det. Hájek J.

Haliphus flavicollis Sturm, 1834, zjištěn na jediné lokalitě v revitalizovaných tůňích
PR Neratovské louky, 8.vi.2011, 2 ex., Jelínek J. leg. a coll., det., Boukal M.; 9.vii.2011, 1 ex., Jelínek J. leg. a
coll., det., Boukal M.

Haliphus immaculatus Gerhardt, 1877, zjištěn na jediné lokalitě
Pěčín, soutok Říčky a Zdobnice, 18.vii.2011, 1 ex., Jelínek J. lgt. a coll., det. Boukal M.

Haliphus ruficollis (DeGeer, 1774), zjištěn na jediné lokalitě v zarostlé revitalizované tůni
Šerlich, 8.vi.2011, 1 ex., Jelínek J. lgt. a coll., det. Boukal M.

Noterus clavicornis (DeGeer, 1774)
NPR Bukačka, 10.viii.1998, 1 ex., Jelínek J. lgt., coll. JHCP, det. Hájek J. 1999
PR Trčkovská louka, 1 ex., 28.ix.2011, Jelínek J. leg. a coll., det. Hájek J.

Agabus affinis (Paykull, 1798), zjištěn na jediné lokalitě
PP Velká louka, 1 ex., 8.vi.2011, Jelínek J. leg., coll. a det.

Agabus paludosus (Fabricius, 1801), pozorován na jediné lokalitě
Orlické Záhoří, 23.v.1996, 1 ex., Jelínek J. lgt. a coll, det Hájek J.; 22.vii.1996 1 ex., leg. a det Hájek J., coll.
JHCP; 26.viii.2004, 1 ex., leg., observ., det. Hájek J.

Agabus undulatus (Schränk, 1776), zjištěn na jediné lokalitě
Zvonkové údolí, Bartošovice, 27.vii.2013, 2 ex., Jelínek J. leg. a coll., det. Hájek J.

Bidessus minutissimus (Germar, 1824), regionálně vymizelý druh. V ČR existuje pouze několik starších údajů z
Čech, odkud je tento druh uváděn Klimou (1902) a Roubalem (1969).
Slatina nad Zdobnicí env., 1 ex., lokalitní lístek bez data nálezů a jména nálezce, coll. Týr V., Hájek J. det. 2002

Colymbetes striatus (Linnaeus, 1758), kriticky ohrožený druh. Jediný recentní výskyt na našem území zatím
představuje populace na lokalitě Libický luh mezi Velkým Osekem a Poděbrady. V ČR nejspíše upřednostňuje
oligotrofní lesní tůně. Chycen na světlo u revitalizované tůně.
Šerlich, 25.vii.2008, 1 ex, Mikát M. leg., coll. a det., Hájek J. revid.

Dytiscus circumcinctus Ahrens, 1811, téměř ohrožený druh. Vyskytuje se v různých typech stojatých vod,
zejména ve větších nádržích zarostlých vegetací.
Skuhrov nad Bělou env., 29.vii.2001, Krajčovič M. lgt, Gahai J. coll., det. Hájek J.

Graphoderus cinereus (Linnaeus, 1758), zjištěn na jediné lokalitě
Orlické Záhoří env., 18.viii.1996, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP

Graphoderus zonatus zonatus (Hoppe, 1795), téměř ohrožený druh. Především ve větších nádržích s bohatou
vegetací.
Solnice env., 15.viii.1965, 1 ex, Šlitter L. leg, coll. JHCP, det. Hájek J. 1997

Hydroporus angustatus Sturm, 1835, zjištěn na jediné lokalitě
PP U Kunštátské kaple, 1 ex., 10.vi.1997, Hájek J. leg. a det, coll. JHCP

Hydroporus ferrugineus Stephens, 1829, jeden starý nález
Slatina nad Zdobnicí env., 1.ix.1944, 1 ex, Roubal J. leg., coll. MVCH, Hájek J. det 1998

Hydroporus kraatzii Schaum, 1867, zranitelný druh. V ČR vzácně v horách. Recentní údaje z Čech uvádí Táborský (2000). Osidluje prameniště, drobné potoky a slatiniště. Jen jedna lokalita.
PP Jelení lázeň, 9.vi.1997, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP

Hydroporus melanarius Sturm, 1835, zjištěn na jediné lokalitě
PP Jelení lázeň, 9.vi.1997, 1 ex., Hájek J. lgt. a det., coll. JHCP; 15.v.2012, 1 ex., Jelínek J. lgt., coll. a det.

Hydroporus morio Aubé, 1838
PP Jelení lázeň, 9.vi.1997, 1 ex., Hájek J. lgt. a det., coll. JHCP
PP U Kunštátské kaple, 10.vi.1997, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP; 28.ix.2011, 1 ex., Jelínek J. leg. a coll., det. Hájek J.

Hydroporus obscurus Sturm, 1835, zjištěn na dvou lokalitách
PP U Kunštátské kaple, 10.vi.1997, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP; 27.vii.2003, 1 ex., Jelínek J. leg., coll. JHCP, Hájek J. det.; 28.ix.2011, 1 ex., Jelínek J. leg., coll. JHCP, Hájek J. det.; 27.vii.2003, 1 ex., Jelínek J. leg. a coll., Hájek J. det.; 15.v.2012, 1 ex. Jelínek J. leg., coll. a det.
PP Jelení lázeň, 7.vi.2011, 4 ex., Jelínek J. leg. a coll., Hájek J. det.; 30.ix.2011, 1 ex., Jelínek J. leg. a coll., Hájek J. det.; 14.vi.2014, 1 ex., Jelínek J. leg., coll. a det.; 22.vii.2016, 1 ex., Jelínek J. leg., coll. a det.

Hydroporus striola (Gyllenhal, 1826), zjištěn na jediné lokalitě
PP U Kunštátské kaple, 10.vi.1997, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP

Hydroporus umbrosus (Gyllenhal, 1808), zjištěn na jediné lokalitě
Zvonkové údolí, Bartošovice, 16.viii.1999, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP

Hygrotus inaequalis (Fabricius, 1776)
Sněžné, 2.v.1977, 2.v.1977, 1 ex., Resl J. leg., Hájek J. det., coll. JHCP
PR Neratovské louky, 8.vi.2011, 4 ex., Jelínek J. leg. a coll., Hájek J. det.; 23.vii.2013, 2 ex., Jelínek J. leg., coll. a det.; 27.vii.2013, 2 ex., Jelínek J. leg., coll. a det.

Ilybius aenescens Thomson, 1870, zjištěn na jediné lokalitě
PP Velká louka, 21.viii.2007, 1 ex., Mikát M. leg., coll. MMHK, Hájek J. det.; 22.vii.2016, 1 ex., Jelínek J. leg., coll. a det.

Ilybius chalconatus (Panzer, 1796), zjištěn na jedné lokalitě
Plasnice, Deštné, 1.vi.1956, 1 ex., M&E. Hrubant, coll. MVCH, P. Ondra det. 1988

Ilybius fenestratus (Fabricius, 1781), zjištěn na jedné lokalitě, při hranicích CHKO
Kačerov, 12.viii.2009, 1 ex., Jelínek J. leg., coll., Hájek J. det.

Ilybius subaeneus Erichson, 1837, zjištěn na jedné lokalitě
Skuhrou nad Bělou, Antonínovo údolí, 1 ex., Hájek J. leg. a det., coll. JHCP

Laccophilus hyalinus (DeGeer, 1774), zjištěn jen na jedné lokalitě
Sněžné, 10.vii.1977, 1 ex., Resl K. leg., Hájek J. det. 1998, coll. JHCP

Nebrioporus depressus (Fabricius, 1775), zjištěn jen na jedné lokalitě
Sněžné, 10.vii.1977, 1 ex., Resl K. leg., Hájek J. det., coll. JHCP

Rhantus bistriatus (Bergsträsser, 1778)
PR Zemská brána, 8.vi.2011, 1 ex., Jelínek J. leg. a coll., Hájek J. det. Zvonkové údolí, Bartošovice, 1 ex., 15.v.2012, Jelínek J. leg., coll. a det.

Rhantus exsoletus (Forster, 1771), zjištěn jen na jedné lokalitě
Sněžné, 2.v.1977, 1 ex., Resl J. leg. det. Hájek J., coll. JHCP

Rhantus frontalis (Marsham, 1802), pozorován na jediné lokalitě
Čihalka, Olešnice 1.vii.1998, 1 ex., Hájek J. leg., observ., det.

Stictotarsus duodecimpustulatus (Fabricius, 1792), téměř ohrožený druh. Vyskytuje se především ve větších potocích, kde se nalézá v pomalu tekoucích místech mezi ponořenými rostlinami (Nilsson & Holmen 1995) a rovněž ve větších nádržích s písčitým nebo hlinitým dnem bez vegetace. Chycen do pastí na návnadu v nádrži (koupališti). Jediná lokalita.

Sněžné, 13.ix.2008, 1 ex., Resl K. leg., KRSC coll., Hájek J. det.

Diskuze

Na sledovaném území CHKO Orlické hory jsem zaznamenal 3 druhy z čeledi Gyrinidae, 6 druhů z čeledi Haliplidae, 1 druh z čeledi Noteridae a 51 druhů z čeledi Dytiscidae. Jeden druh z čeledi Gyrinidae a 5 druhů čeledi z Dytiscidae bylo zjištěno v blízkosti hranic CHKO a jejich výskyt je možno v CHKO předpokládat. Přehled nálezů obsahuje příložená tabulka Tab 2. Bioindikačně významné druhů skupiny R a A (BOUKAL et al., 2007). byly zaneseny do nálezové databáze AOPK ČR (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR - Nature Conservation Agency of the Czech Republic). Bylo pořízeno 76 záznamů.

Zjištěné druhové spektrum odpovídá horské oblasti ve střední Evropě s poměrně zachovalým přírodním prostředím. Zaznamenal jsem přibližný počet druhů ve stojatých vodách jaký zaznamenali Hamet A. v CHKO Broumovsko, Boukal M. v Novohradských horách nebo Trávníček D. v CHKO Žďárské vrchy. (TRÁVNÍČEK et al. 2005).

Tab. 3: Počty druhů zjištěných v biotopech stojatých vod CHKO Broumovsko, Přírodní park Novohradské hory, CHKO Žďárské hory (TRÁVNÍČEK D. et al., 2005), CHKO Orlické hory

Table 3. Number of species found in stagnant water habitats in PLA Broumovsko, Natural Park Novohradské hory, PLA Žďárské hory (TRÁVNÍČEK D. et al., 2005), PLA Orlické hory

Čeleď / Family	CHKO Broumovsko	Přírodní park Novohradské hory	CHKO Žďárské hory	CHKO Orlické hory
Gyrinidae	1	2	1	3
Haliplidae	9	7	5	5
Noteridae	2	2	2	1
Dytiscidae	60	57	44	50

Poděkování

Revizi veškerého materiálu čeledi Gyrinidae, Noteridae, Dytiscidae provedl Jiří Hájek (Praha, CZ). Čeleď Haliplidae určil Milan Boukal (Pardubice, CZ). Oběma děkuji za spolupráci a děkuji také Miroslavu Doležalovi (Třemešek, CZ) za cenné připomínky k textu a překlad do angličtiny.

Literatura

BOUKAL D. S., BOUKAL M., FIKÁČEK M., HÁJEK J., KLEČKA J., SKALICKÝ S., ŠTASTNÝ J. & TRÁVNÍČEK D. (2007): Katalog vodních brouků České republiky. Catalogue of water beetles of the Czech Republic (Coleoptera: Sphaeriusidae, Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Hygrobiidae, Dytiscidae, Helophoridae, Georissidae, Hydrochidae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Scirtidae, Elmidae, Dryopidae, Limnichidae, Heteroceridae, Psephenidae). *Klapalekiana*, 43 (Suppl.): 1-289 (in Czech and English).

BOUKAL M. (2017): Brouci čeledi Haliplidae (plavčíkovití) střední Evropy; Brouci čeledi Byrrhidae (vyklenulcovití) střední Evropy. *Academia*, Praha, 387 pp

BOUKAL D. S., FIKÁČEK M., HÁJEK J., KONVIČKA O., KŘIVAN V., SEJKORA R., SKALICKÝ S., STRAKA M., SYCHRA J., & TRÁVNÍČEK D. (2012): Nové a zajímavé nálezy vodních brouků z území České republiky. (Coleoptera: Sphaeriusidae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrophilidae, Georissidae, Hydraenidae, Scirtidae, Elmidae, Dryopidae, Limnichidae, Heteroceridae). *Klapalekiana*, 48 (Suppl.): 1-21

FALTYSOVÁ H., MACKOVČIN O., SEDLÁČEK M. & al. (2002): Královohradecko. In: MACKOVČIN P. & SEDLÁČEK M. (eds.): Chráněná území ČR, Vol. 5. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR*, Ekocentrum, Brno, Praha, 410 pp.

HEJDA R., FARKAČ J., & CHOBOT K. (eds.) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates. *Agentura ochrany přírody a krajiny ČR*, Praha, 611 pp (in Czech and English).

FLEISCHER A. 1927-1930: Přehled brouků fauny Československé republiky. [Review of the beetle fauna of the Czechoslovak Republic]. *Moravské muzeum zemské*, Brno, 485 pp (in Czech).

GALEWSKI K. (1971): Klucze do oznaczania owadów Polski, Część XIX, Chrząszcze – Coleoptera, Zeszyt 7, Plywakowate – Dytiscidae. [Keys to the identification of Polish insects, Part XIX, Beetles – Coleoptera, No. 7, Diving beetles – Dytiscidae.]. PWN, Warszawa, 112 pp (in Polish).

HOLMEN M. (1987): The aquatic Adephaga (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. I. Gyrinidae, Haliplidae, Hygrobiidae and Noteridae. *Fauna Entomologica Scandinavica*, Volume 20. E. J. Brill *Scandinavian Science Press*, Leiden, Copenhagen, 168 pp.

HRBÁČEK J. (1946): Druhý příspěvek k poznání výskytu našich vodních brouků (Col. Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydrophilidae). [The second contribution to the knowledge of the distribution of our water beetles (Col., Haliplidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydrophilidae)]. *Entomologické Listy*, 9(1945): 9-12 (in Czech, Latin summary).

JELÍNEK J. & VODA J. (1999): Drabčici Orlických hor a Podorlicka (Coleoptera, čeled' Staphylinidae) podčeledi Staphylininae, tribu Philonthini. *Orlické hory a Podorlicko*, 9: 32-44

JELÍNEK J. (1999): Drabčici podčeledi Steninae (Coleoptera: Staphylinidae) Orlických hor a Podorlicka. *Acta Musei Reginae-hradecensis s A.*, 27: 151-162

JELÍNEK J. (2001): Drabčici podčeledi Staphylininae (Coleoptera: Staphylinidae), tribus Staphylinini a Quediini Orlických hor a Podorlicka. *Acta Musei Reginae-hradecensis s A.*, 28: 189-206

KLIMA A. (1902): Catalogus insectorum faunae bohemicae VI. Die Käfer. (Coleoptera.). Gesellschaft für Physiokratie in Böhmen, Prag, vii + 120 pp (in German).

NILSSON A. N. & HOLMEN M. (1995): The aquatic Adephaga (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. II. Dytiscidae. *Fauna Entomologica Scandinavica*, Volume 32. E. J. Brill, Leiden, New York, Köln, 192 pp.

ROČEK ZBYNĚK (1977): Příroda Orlických hor a podorlicka. Praha 660 pp.

ROUBAL J. (1930b): Nova Coleoptera faunae Bohemiae. (38. příspěvek). *Časopis Československé Společnosti Entomologické*, 26(1929): 92 (in Czech).

ROUBAL J. (1969): Entomologický výzkum Příbramska. [Entomological surveys in the Příbram region]. *Vlastivědný Sborník Podbrdská*, 3: 156-187 (in Czech).

TÁBORSKÝ I. (2000): Nové lokality *Hydroporus longicornis* Sharp, 1870 a *Hydroporus kraatzi* Schaum, 1868 z Krušných hor (Coleoptera, Dytiscidae). (Neue Lokalitäten von *Hydroporus longicornis* Sharp, 1870 und *Hydroporus kraatzi* Schaum, 1868 aus dem Erzgebirge (Coleoptera, Dytiscidae)). *Sborník Okresního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná*, 22: 65-66 (in Czech, German summary).

TRÁVNÍČEK D., HÁJEK J. & FIKÁČEK M. (2005b): Vodní brouci rybníků v CHKO Žďárské vrchy (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae). Water beetles of the ponds in the Žďárské vrchy PLA (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae). *Acta Rerum Naturalium*, 1: 117-125. Jihlava. (in Czech, English summary).

Dílčí zpráva z inventarizačního průzkumu hmyzu v „PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí“.

Partial report from an insects inventory survey in „PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí“.

Jaroslav Resl¹⁾, Miroslav Trojan²⁾, Jiří Franc³⁾

¹⁾ 51801 Sněžné 34; e-mail: jaroslav.resl@tiscali.cz

²⁾ Vrchovinská ; 54901 Nové Město nad Metují; e-mail: trojanmir@seznam.cz

³⁾ Klosova 507, 54901 Nové Město nad Metují; e-mail: jirifranc@seznam.cz

Článek je upravenou verzí dílčí zprávy vypracované pro potřeby zpracování plánu péče o PR Zámecký park v Kostelci nad Orlicí pro období 2027 – 2036. Je doplněna o skupiny hmyzu, které nebyly součástí zadání.

Entomologická charakteristika

Sledované území má rozlohu necelých 30 hektarů. Celé území rezervace se v poslední době postupně uzavřelo zástavbou a poslední koridor s okolní přírodou, který navazoval na lesní komplex směrem na Kosteleckou Lhotu a Novou Ves byl zastavěný. Další možnost spojení s přírodním prostředím směrem na park u zámku v Častolovicích byl v době průzkumu již přerušen budovanou komunikací. V současné době lokalita stále nabízí pro hmyz velké množství vhodných míst k rozmnožování a životu. I přes naprosto nevhodné kosení lučních porostů je prostředí stále pro hmyz přitažlivé. Staré stromy s proschlými větvemi nebo suché stromy, které se neodklízejí, skýtají velkou nabídku pro hmyz, prodávající vývoj ve dřevě od čerstvého až po ztrouchnivělé (obrázek 1). Zajímavá místa pro hmyz jsou i kupy neodklizených větví a ponechané padlé stromy (obr. 2 a 3). Samostatným problémem je neudržované broukoviště, kde dosud stále nachází některé chráněné druhy brouků (Coleoptera) a blanokřídlých (Hymenoptera) místo pro svoje množení. Ukázka jak by mohlo být broukoviště využívané hmyzem je na obázku 4 a 5, kde je detail na malou část kmenu ležícího již víc jak 10 let. Luční porosty jsou neobvykle květnaté s malými místy bez vegetace. A i když tyto plochy nejsou nijak velké, tak svojí pestrostí zatím umožňují potravní nabídkou přežívání zajímavých druhů, včetně motýlů (Lepidoptera). Zároveň druhová pestrost všech porostů zajišťuje možnost vývoje pro druhy vázané na rostliny. Horní část parku se pravidelně v krátkých intervalech seče, což je příznivé ze dvou důvodů. Mezi dvěma sečemi je tak krátká doba, že se hmyz na tyto plochy za potravou nebo pro rozmnožování nenatáhne a při sečení není tedy nijak ničen. Zároveň je na této ploše velké množství holých míst, která využívá mnoho hmyzu (hlavně samotářských včel) pro další rozmnožování. Tato plocha v podstatě přímo navazuje na květnaté louky, kde dospělci najdou potravu a úkryty. Naprostým opakem jsou luční porosty, které se sečou klasicky dvakrát ročně. První seč proběhla ve dnech 2.6 až 4. 6. a v podstatě na celé ploše parku nezůstala ani malá plocha, kde by mohl hmyz vázaný na rostliny najít potravu. Kosení proběhlo mimo to i v naprosto nevhodnou dobu, kdy některé druhy motýlů v tomto období na rostliny nakládly vajíčka. V podstatě byla jedna generace tímto zásahem zničena, což se projevilo úplným vymizením motýlů. Postupný návrat ukazuje graf výskytu motýlů v čase. Zajímavá místa jsou i v okolí řeky, která je ve sledovaném úseku zarostlá pestrým břehovým porostem i se stromy většího stáří s dutinami (obr. 6). Pro hmyz lze kladně hodnotit i přítomnost náspu s kolejištěm (jednokolejka s malou frekvencí rychle jedoucích vlaků), který je zarostlý nízkou keřovou vegetací a z obou stran navazuje většinou na kosené louky. Mnoho druhů hmyzu si našlo místo, kde se již několik let sype spadlé listí a nechává se na hromádách tlít nosorožík kapucínek (*Oryctes nasicornis*).

Zaměření

Průzkum byl dle požadavků odboru ŽP v Hradci Králové zaměřen na brouky (Coleoptera) a na výskyt motýlů (Lepidoptera) s denní aktivitou. Vzhledem k tomu, že v letech 2016 a 2017 proběhl na území rezervace podobně zaměřený entomologický průzkum, který umožní srovnání a posouzení, jak plní funkci navržená opatření v plánu péče, protože byly použity stejné metody odchytu hmyzu a sčítání motýlů. Výsledky budou samozřejmě neúplné, protože za jeden rok nelze postihnout vlivy počasí, ani zajistit determinaci některých složitých skupin. Přesto mohou sloužit pro rámcové určení další péče v parku. Dále bylo po celou dobu sledováno druhové zastoupení motýlů s denní aktivitou. Ty jsme po ulovení determinovali na místě a vypouštěli zpět do přírody.

Metodika

Při sběru materiálu byly použity klasické metody sběru hmyzu jako smýkání, sklepávání a individuální sběr. Mimo jiné jsme používali i různé druhy pastí.

Sběr smýkáním po vegetaci byl hlavní metodou. Použita byla entomologická síť o průměru 50 cm, materiál byl vybírán exhaustorem a smrcen parami octanu etylnatého. Sběry smykem byly prováděny v podrostu lesních biotopů a na loukách.

Sběr sklepáváním byl použit převážně na místech s keřovou vegetací. Použito bylo sklepávacího rámu o rozměrech 100 x 60 cm. Část materiálu byla vybrána exhaustorem a usmrcena opět octanem etylnatým. Zbytek byl vypuštěn zpět do přírody.

Individuální sběr byl využíván opět velmi často při odlovech letícího hmyzu a sběru na květech rostlin. Tento sběr byl nejúspěšnější také při sběru hmyzu na osluněných kmenech stromů.

Žluté misky (pan traps) byly použity plastové čtvercové misky s uhlopříčkou 19 cm a hloubkou 3,5 cm, které byly na vnitřní straně opatřeny žlutou barvou. Konzervační tekutina nebyla používána, protože pasti jsme při odchodu z území vždy zrušili.

Malaiseho past (Malaise trap obr. 9) jedná se o past na létající pohyblivý hmyz, který se v dosahu ostatních metod sběru uloví jenom zřídka. Používá se i na hmyz patrolující v určeném koridoru. Past byla klasické konstrukce z monofilu s nárazovou plochou 200 x 160 cm. Výška je průměr v polovině zkosené horní části. Past byla stavěna v dolní části parku kolmo v průseku souběžném s železniční tratí mezi linií keřů kolem trati a hranou lesního porostu (na stejném místě jako v letech 2016 a 2017).

Náletová past (obr. 7 a 8) funguje podobně jako malaiseho past, umísťuje se většinou do míst s předpokládaným výskytem hmyzu hledajícího dutiny nebo přeletující mezi keři a stromy. Jako atraktant byl použit strouhaný zázvor. V nádrži byla použita konzervační tekutina z vody nasycené kuchyňskou solí a pár kapkami jaru. Podobně jsme využívali malé náletové pasti vyrobené z pet lahví opět s konzervační tekutinou. Tyto pasti (obr. 9) byly vkládány do otvorů v dutinách stromů.

Zemní pasti v počtu 12 kusů byly umístěny různě po celé ploše parku. Používali jsme zdvojené plastové kelímky o objemu 250 ml. Jako návnadu jsme využili různé druhy zahřívajícího masa a paštiky. Nebyla použita konzervační tekutina a nepotřebný materiál byl vypouštěn zpět do přírody.

Sčítání motýlů s denní aktivitou. Sledování počtů motýlů s denní aktivitou bylo většinou vizuální. Pouze u některých druhů bylo nutné motýla odchytit pro správnou determinaci. Po určení byly všechny úlovky vypuštěny zpět na místě odchycení. Sčítání bylo prováděno vždy stejným způsobem. Při příchodu na lokalitu byli sčítáni motýli z jednoho konce rezervace pomalou chůzí až na druhý konec sledované lokality. Tento způsob je na tomto území možný použít pro snadnou dohlednost na volných plochách i v zarostlé části. Sčítání lze považovat pouze za orientační, není v něm nijak implementovaná chyba u přelétajících jedinců. Při výskytu nad 10 kusů jsme další jedince již neevidovali, většinou se jednalo o hojný výskyt

v daném dni. Stejný způsob sčítání se na lokalitě použil v roce 2016, tedy výsledky jsou porovnatelné.

Další metody lovu. Při sběru v prostoru řeky bylo využíváno metody „vyplavování vodou“ a „vyšlapávání“. V místech s listím a starou vegetací byla využita metoda vyhrabávání zahradnickými hrabičkami.

Pro zjištění výskytu dutinových druhů (páchník hnědý, zlatohlávek skvostný a další) byla použita jedenkrát návnada. Datum vložení (14. 7. 2025) a kontroly (16. 7. 2025). Brouci nebyli loveni.

Na lokalitě jsme využili několikrát i kadavér malého savce nebo ptáka.

Terénní práce a přehled terénních exkurzí

Průzkum začal 7. 3. 2025 a poslední návštěva byla 20. 9. 2025. Sledování vždy proběhlo na celém území parku. Na exkurzích se kromě mé osoby (RJ) podílel kolega Miroslav Trojan (TM). Na několika exkurzích nás doprovázel Jiří Franc (FJ). Celkem bylo provedeno na lokalitě 27 návštěv v těchto dnech. Symbolem (*) označený datum je dnem vložení návnad do dutin a jejich kontroly. 7.3. RJ, 21.3. RJ, 27.3. TM, 28.3. RJ, 12.4. RJ, 13.4. TM, 20.4. RJ, 22.4. TM, 26.4. RJ, 29.4. TM, 11.5. RJ, 21.5. RJ a TM, 1.6. RJ, 4.6. TM, 12.6. RJ, 3.7. TM, 14.7.* RJ, 16.7.* RJ, 16.7. TM, 24.7. TM, 30.7. RJ, 13.8. TM, 21.8. TM, 27.8. RJ, 9.9. TM a 20.9. RJ.

Získaný materiál a zpracování

Zjištěné druhy jsou zapsány v tabulkách s datem jejich prvního nálezu. Opakované nálezy již nejsou uvedeny. V kolonce počty jsou zprůměrována námi zjištěná množství ze všech pozorování. Materiál v tabulkách je pro přehlednost řazen abecedně. Počty motýlů z jednotlivých sčítacích dnů jsou převedeny do grafu, který znázorňuje výskyt v průběhu sledovaného období. Druhy chráněné jsou v tabulce označeny § 175/2006 sb. se stupněm ochrany a druhy ohrožené jsou označeny zkratkou odpovídající červenému seznamu ohrožených druhů (HEJDA et al. 2017).

Druhy z čeledi drabčíkovití (Coleoptera, Straphylinidae) a střevlíkovití (Coleoptera, Carabidae) jsou uvedeny v samostatných tabulkách s doplněním jejich ekologické indikace prostředí.

Dokladový materiál je uložen ve čtyřech sbírkách. Naprostá většina dokladového materiálu je uložena ve sbírce Městského muzea v Novém Městě nad Metují. Malá část je ve sbírkách France Jiřího, Resla Jaroslava a Trojana Miroslava. Pro identifikaci je použita zkratka majitele sbírky a pro muzejní sbírku její kódové označení viz odstavec zkratky.

Za pomoc při determinaci děkujeme kolegům (příjmení, jméno, zkratka v textu a skupina):

Čížek Petr - ČP Cantharidae, Chrysomelidae

Franc Jiří - FJ Carabidae

Hrnčíř Miroslav - HM Lepidoptera

Jelínek Jaroslav - JJ Elateridae, Styphlinidae

Mertlík Josef - MJ Elateridae

Resl Jaroslav - RJ Coccinellidae, Tenebrionidae, Scolytinae, Hymenoptera

Lupoli Ronald - LR (Francie) Hemiptera – Pentatomoidea

Stránský Václav - SV Attelabidae, Brentidae, Curculionidae

Thibault le Pen – TP (Francie) Orthoptera

Trojan Miroslav - TM Cerambycidae, Scarabaeidae

Stanovský Jiří - SJ Carabidae

Zkratky použité v textu:

5MM – sbírka Městského muzea v Novém Městě nad Metují

CR – (Critically Endangered) kriticky ohrožený

EN – (Endangered) ohrožený

VU – (Vulnerable) zranitelný

LC – (Least Concern) málo dotčený

NT – (Near Threatened) téměř ohrožený

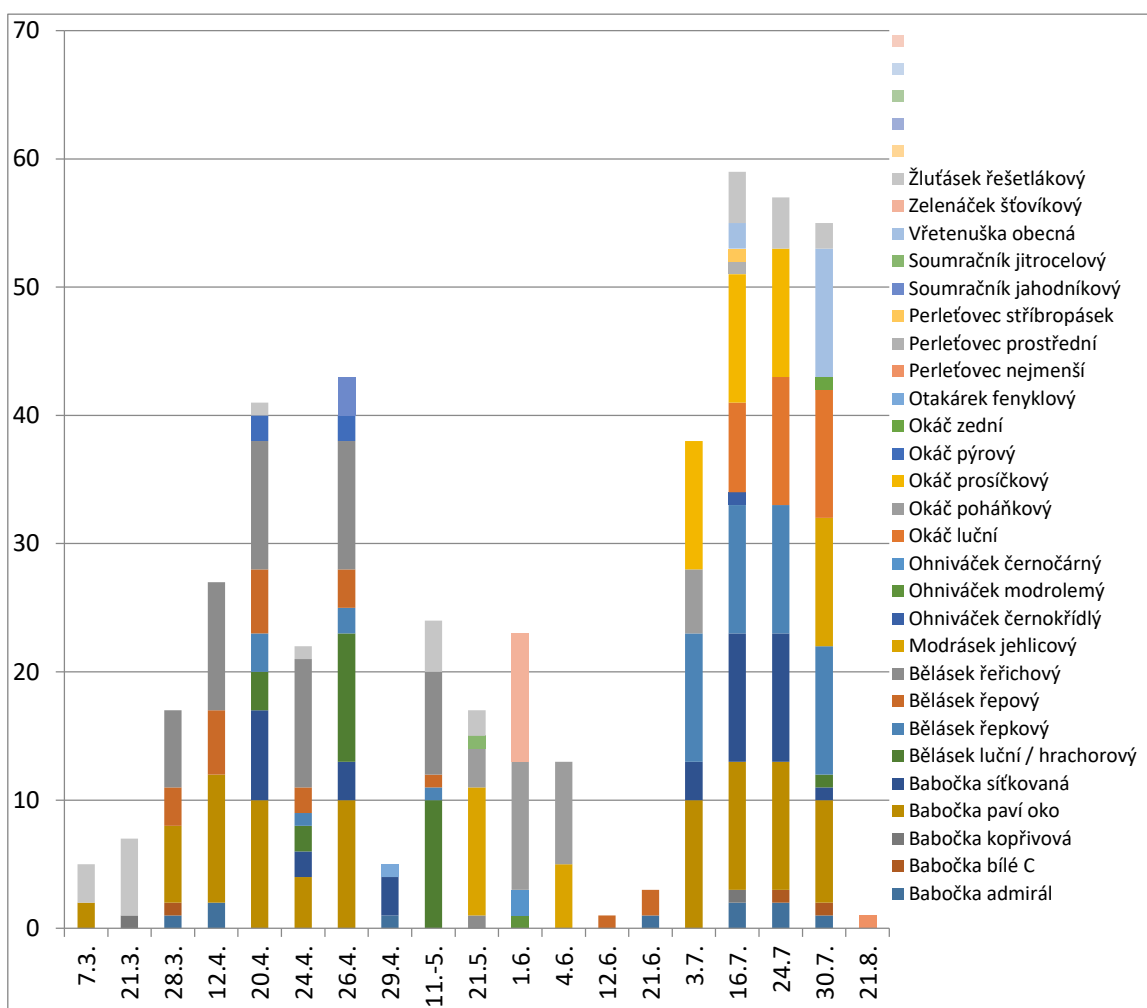
Lepidoptera (motýli)

Během průzkumu byl potvrzen výskyt 33 druhů motýlů s denní aktivitou. V předchozím průzkumu v roce 2016 byl potvrzen výskyt 27 druhů. Vzhledem k tomu, že v tomto průzkumu se do kategorie denních motýlů zapracoval i novější pohled na motýly s denní aktivitou, nově se to týká těchto tří druhů Dlouhozobka svízelová (*Macroglossum stellatarum*), zelenáček šťovíkový (*Adscita statice*), vřetenuška obecná (*Zygaena filipendulae*), blíží se letošní zjištěné počty údajů ze sčítání v roce 2016. V letošním průzkumu nebyl potvrzen výskyt batolce červeného (*Apatura ilia*), soumráčníka metlicového (*Thymelicus sylvestris*) a perleťovce dvanáctičetného (*Boloria selene*). Druhy v tabulce označené hvězdičkou jsou nově zjištěné při současném průzkumu. Počty nálezů při jednotlivých návštěvách jsou převedeny do grafu (viz níže), který sumarizuje výsledky v průběhu období výskytu sledovaných druhů motýlů. Mimo jiné ukazuje výrazné vymizení většiny motýlů z lokality po posečení všech lučních porostů během několika dnů (3. 6. 2025 – 5. 6. 2025). Porovnání obou grafů umožňuje najít nejvhodnější termín pro sečení luk. V tabulce uvádíme i současně platné české názvosloví.

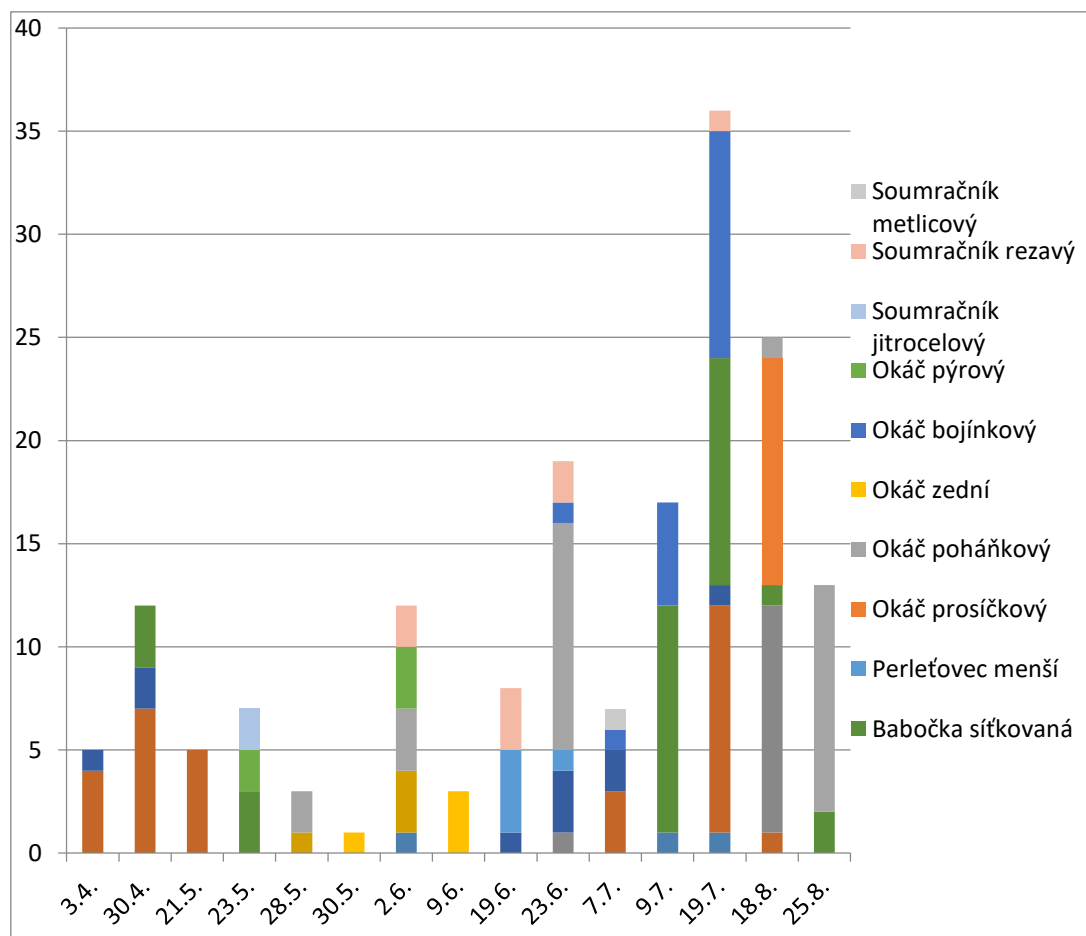
Lepidoptera denní PR Kostelecký zámecký park 2025				
čeleď	Nomen	Název	datum	poznámka
Hesperiidae	<i>Carterocephalus palaemon</i> (Pallas, 1771)	Soumráčník jitrocelový	21.05.2025	
Hesperiidae	<i>Ochlodes sylvanus</i> (Esper, 1777)	Soumráčník rezavý	12.05.2025	
Hesperiidae	<i>Pyrgus malvae</i> (Linnaeus, 1758) *	Soumráčník jahodníkový	26.04.2025	
Lycenidae	<i>Lycaena hippothoe</i> (Linnaeus, 1761) *	Ohniváček modrolehý	12.06.2025	NT – téměř ohrožený
Lycenidae	<i>Lycaena dispar</i> (Haworth, 1802) *	Ohniváček černočarý	01.06.2025	NT – téměř ohrožený
Lycenidae	<i>Lycaena phlaeas</i> (Linnaeus, 1761)	Ohniváček černokřídý	16.07.2025	
Lycenidae	<i>Polyommatus icarus</i> (Rottemburg, 1775)	Modrásek jehlicový	21.05.2025	
Nymphalidae	<i>Aglais urticae</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka kopřivová	21.03.2025	
Nymphalidae	<i>Araschnia levana</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka síťkovaná	20.04.2025	
Nymphalidae	<i>Boloria dia</i> (Linnaeus, 1767) *	Perleťovec nejmenší	21.08.2025	
Nymphalidae	<i>Issoria lathonia</i> (Linnaeus, 1758)	Perleťovec malý	24.07.2025	
Nymphalidae	<i>Fabriciana adippe</i> (Schiffmüller, 1775) *	Perleťovec prostřední	10.07.2025	
Nymphalidae	<i>Inachis io</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka paví oko	07.03.2025	
Nymphalidae	<i>Polygonia c-album</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka bílé c	28.03.2025	
Nymphalidae	<i>Vanessa atalanta</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka admirál	28.03.2025	
Nymphalidae	<i>Vanessa cardui</i> (Linnaeus, 1758)	Babočka bodláková	30.07.2025	
Papilionidae	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	Otakárek fenyklový	20.04.2025	& 175/2006 Druhy ohrožené.
Pieridae	<i>Anthocharis cardamines</i> (Linnaeus, 1758)	Bělásek řeřichový	28.03.2025	
Pieridae	<i>Colias hyale hyale</i> (Linnaeus, 1758) *	Žlutásek čičerečkový	24.07.2025	
Pieridae	<i>Gonepteryx rhamni</i> (Linnaeus, 1758)	Žlutásek řešetlákový	07.03.2025	
Pieridae	<i>Leptidea sinapis</i> (Linnaeus, 1758) / <i>Leptidea juvernica</i> (Williams, 1946)	Bělásek luční / hrachorový	20.04.2025	
Pieridae	<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758)	Bělásek zelný	20.04.2025	
Pieridae	<i>Pieris napi</i> (Linnaeus, 1758)	Bělásek řepkový	20.04.2025	
Pieridae	<i>Pieris rapae</i> (Linnaeus, 1758)	Bělásek řepový	28.03.2025	
Sphingidae	<i>Macroglossum stellatarum</i> (Linnaeus, 1758)	Dlouhozobka svízelová	24.07.2025	
Satiridae	<i>Aphantopus hyperantus</i> (Linnaeus, 1758)	Okáč prosířkový	03.07.2025	
Satiridae	<i>Coenonympha pamphilus</i> (Linnaeus, 1758)	Okáč pohánkový	21.05.2025	
Satiridae	<i>Lasiommata megera</i> (Linnaeus, 1767)	Okáč zední	30.07.2025	
Satiridae	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus, 1758)	Okáč luční	16.07.2025	
Satiridae	<i>Melanargia galathea</i> (Linnaeus, 1758)	Okáč bojinkový	16.07.2025	
Satiridae	<i>Pararge aegeria</i> (Linnaeus, 1758)	Okáč pýrový	20.04.2025	
Zygaenidae	<i>Adscita statice</i> (Linnaeus, 1758)	Zelenáček šťovíkový	01.06.2025	
Zygaenidae	<i>Zygaena filipendulae</i> (Linnaeus, 1758)	Vřetenuška obecná	14.07.2025	

Tabulka ukazuje počty jednotlivých druhů ve dnech, kdy probíhalo sčítání. U výskytu nad 10 kusů nebyli další jedinci započítáváni																			
	7.3.	21.3.	28.3.	12.4.	20.4.	24.4.	26.4.	29.4.	11.5.	21.5.	1.6.	4.6.	12.6.	21.6.	3.7.	16.7.	24.7.	30.7.	21.8.
Babočka admirál			1	2				1						1		2	2	1	
Babočka bílé C			1														1	1	
Babočka kopřivová		1														1			
Babočka paví oko	2		6	10	10	4	10								10	10	10	8	
Babočka síťkovaná					7	2	3	3							3	10	10	1	
Bělásek luční / hrachorový					3	2	10		10									1	
Bělásek řepkový					3	1	2		1						10	10	10	10	
Bělásek řepový			3	5	5	2	3		1				1	2					
Bělásek řeřichový			6	10	10	10	10		8	1									
Modrásek jehlicový										10		5						10	
Ohniváček černokřídlý																1			
Ohniváček modrolehý											1								
Ohniváček černočárny											2								
Okáč luční																7	10	10	
Okáč poháňkový										3	10	8			5				
Okáč prosičkový										0					10	10	10		
Okáč pýrový					2		2												
Okáč zední																		1	
Otakárek fenyklový								1											
Perleťovec nejmenší																			1
Perleťovec prostřední																1			
Perleťovec stříbropásek																1			
Soumračník jahodníkový							3												
Soumračník jitrocelový										1									
Vřetenuška obecná																2		10	
Zelenáček šťovíkový											10								
Žlutásek řešetlákový	3	6			1	1			4	2						4	4	2	

Graf znázorňuje výskyt druhů a množství v dnech sčítání za rok 2025



Graf z roku 2016
 Ve dnech 30. 5. až 2. 6. proběhlo sečení na všech loukách



Komentář k vybraným druhům

Aglaia urticae (Linnaeus, 1758); (babočka kopřivová)

Druh nepoživá žádné ochrany ani není uveden mezi ohroženými druhy. Přesto v posledních letech jeho počty v přírodě dramaticky skokově poklesly. Na mnoha místech není vůbec k zastizení. Tento všeobecný stav koresponduje i s početním výskytem na zdejší lokalitě. Živná rostlina housenek je kopřiva (*Urtica*), která je na lokalitě běžná.

Argynnis adippe (Denis & Schiffermüller, 1775); (perleťovec prostřední)

Druh, který do roku 2000 ustoupil z velké části našeho území. Nyní se řadí mezi nehojné druhy. Vyhledává kamenitá a skalní místa. Jako potravu upřednostňuje fialově kvetoucí rostliny. V parku spíše jednotlivě.

Lasiommata megera (Linnaeus, 1767); (okáč zední)

I když byl v roce 2016 v parku hojný, je přímo závislý na modře až modrofialově kvetoucích rostlinách, a ty vzhledem k nevhodnému sečení luk v potřebné době rozmnožování chybí. V době žíru housenek chybí trávy.

Lycenidae (modráskovití)

Z této čeledi se podařilo na lokalitě zjistit pouze čtyři druhy. Z nich jen modrásek jehlicový se v průběhu roku vyskytoval poměrně hojně, ovšem po posečení luk zcela vymizel. U ostatních modrásků zjištěných v roce 2016 se nepodařilo jejich výskyt potvrdit. Z ohniváček byli na lokalitě zjištěni tři druhy uvedené v tabulce, ovšem v množství, které již nezaručuje jejich přežití bez zásadní změny v péči o louky. Předpokladem může být opět nevhodné sečení luk, zasahující do jejich larválního stupně i nabídky potravy.

Nymphalidae (babočkovití – perleťovci)

V parku byli při sčítání u všech čtyřech druhů, uvedených v tabulce, zastíženi pouze jedinci. Tato skupina je velmi zranitelná v období žíru housenek a v nabídce živných rostlin. Opět se dá předpokládat, že výrazný úbytek má na svědomí nevhodné sečení lučních porostů

Papilio machaon Linnaeus, 1758; (otakárek fenyklový)

§ Vyhláška 395/1992 s doplňky; ohrožený: na lokalitě byl letos zjištěn pouze v jednom kuse. Pravděpodobně se jedná o zalétlého jedince z okolí. Pro větší výskyt v parku nemá na místě dostatek živných rostlin. Vývoj probíhá na úzkolistých rostlinách z čeledi Apiaceae (miříkovité).

Zygaena filipendulae (Linnaeus, 1758); (vřetenuška obecná)

Dosud se uvádí, že se jedná o hojný druh. Z mých zkušeností ale v přírodě všeobecně vřetenušky na mnoha lokalitách mizí. I na této lokalitě se jedná o jednotlivce, i když štírovníků pro žír housenek je v parku dost.

Coleoptera (brouci)

U této skupiny hmyzu jsme se zaměřili na čeledě, které bylo možné v rámci roku determinovat. Speciálně byl průzkum zaměřen na střevlíky (Carabidae), drabčíky (Staphylinidae) a na všechny, kteří potřebují pro svůj vývoj dutiny a mrtvé dřevo (obr. 1). U druhů páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*), zlatohlávek skvostný (*Protaetia speciosissima*) měl průzkum ověřit jejich výskyt a četnost pro porovnání s výsledky z roku 2016. Vzhledem k možnosti výskytu nosorožníka kapucínka (*Oryctes nasicornis*) byla aktivita zaměřena i na něj. Všechny tři druhy byly na lokalitě nalezeny, poznámky a doporučení níže. Celkem se podařilo na území potvrdit 285 druhů z 38 čeledí. Z toho je 9 druhů chráněných vyhláškou, 1 druh jako silně ohrožený a 8 druhů ohrožených. Ze zjištěných druhů odpovídá červenému seznamu (HEJDA et al. 2017) 12 druhů. A to v kategoriích: CR 2 druhy, EN 1 druh, VU 4 druhy, NT 4 druhy a LC 1 druh. Celkové počty zjištěných druhů rozhodně nejsou konečné, protože časová ani determinační možnost neumožnila získat víc materiálu.

Coleoptera (Carabidae - střevlíci a Staphylinidae - drabčíci)

Carabidae (střevlíkovití)

Tato čeleď byla poměrně dobře zpracovaná již v roce 2016 a slouží jako srovnání. Celkem bylo letos na území parku nalezeno 52 druhů střevlíků (Carabidae) z toho jsou 3 druhy chráněné vyhláškou a 1 druh je uveden v červeném seznamu (HEJDA et al. 2017). Druhy jsou v tabulce řazeny abecedně. Nejpočetnější zastoupení druhů na území rezervace bylo v části navazující na řeku (obr. 10).

Carabidae PR Zámecký park Kosterlec nad Orlicí						
Franc Jiří - FJ; Jelínek Jaroslav - JJ; Resl Jaroslav - RJ; Roland Lupoli - RL; Stanovský Jiří - SJ; Trnka Filip - TF; Trojan Miroslav - TM; Sbírka muzea - 5MM;						
druh	datum	det.	coll.	kusy	indikace	poznámka
<i>Abax parallelepipedus</i> (Piller et Mitterpacher, 1783)	12.06.2025	FJ	5MM	hojný	A	
<i>Abax parallelus</i> (Duftschmid, 1812)	12.04.2025	FJ	5MM	1	A	
<i>Acupalpus meridianus</i> (Linnaeus, 1761)	21.05.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Agonum fuliginosum</i> (Panzer, 1809)	28.03.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Agonum micans</i> (Nicolai, 1822)	21.03.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Agonum sexpunctatum</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	A	
<i>Agonum versutum</i> Sturm, 1824	13.04.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Amara familiaris</i> (Duftschmid, 1812)	21.03.2025	SJ	5MM	2	E	
<i>Amara montivaga</i> Sturm, 1825	24.05.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Amara similata</i> (Gyllenhal, 1810)	01.03.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Badister bullatus</i> (Schränk, 1798)	26.04.2025	RJ	5MM	1	A	
<i>Badister sodalis</i> (Duftschmid, 1812)	21.07.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Bembidion articulatum</i> (Panzer, 1796)	21.03.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Bembidion decorum</i> (Panzer, 1799)	23.07.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Bembidion femoratum</i> Sturm, 1825	12.08.2025	FJ	5MM	2	E	

druh	datum	det.	coll.	kusy	indikace	poznámka
<i>Bembidion lampros</i> (Herbst, 1784)	07.03.2025	SJ	5MM	hojný	E	
<i>Bembidion punctulatum</i> Drapiez, 1820	12.06.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Bembidion tetracolum</i> Say, 1823	07.03.2025	SJ	5MM	4	E	
<i>Bembidion tibiale</i> (Duftschmid, 1812)	21.03.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Bembidion varium</i> (Olivier, 1795)	12.04.2025	SJ	5MM	hojný	E	
<i>Calathus melanocephalus</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	FJ	5MM	1	E	
<i>Carabus convexus</i> Fabricius, 1775	04.04.2025	RJ	5MM	1	A	
<i>Carabus coriaceus</i> Linnaeus, 1758	12.08.2025	RJ	observ	2	A	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Carabus granulatus</i> Linnaeus, 1758	28.03.2025	RJ	5MM	1	E	
<i>Carabus hortensis</i> Linnaeus, 1758	04.06.2025	TM	5MM	4	A	
<i>Carabus linnei</i> Panzer, 1810	12.06.2025	RJ	5MM	2	A	
<i>Carabus nemoralis</i> Müller, 1764	04.04.2025	RJ	5MM	2	A	
<i>Carabus ulrichii</i> Germar, 1824	26.04.2025	RJ	5MM	1	A	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Cicindela campestris</i> Linnaeus, 1758	30.07.2025	RJ	5MM	1	A	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Clivina collaris</i> (Herbst, 1784)	21.03.2025	RJ	5MM	1	E	
<i>Clivina fossor</i> (Linnaeus, 1758)	24.05.2025	FJ	5MM	1	E	
<i>Demetrias atricapillus</i> (Linnaeus, 1758)	20.09.2025	FJ	5MM	2	E	
<i>Drypta dentata</i> (Rossi, 1790)	07.03.2025	RJ	RJ	1	E	
<i>Elaphrus cupreus</i> Duftschmid, 1812	12.04.2025	RJ	5MM	8	A	
<i>Harpalus honestus</i> (Duftschmid, 1812)	12.06.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Harpalus laevipes</i> Zetterstedt, 1828	11.05.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Harpalus signaticornis</i> (Duftschmid, 1812)	21.05.2025	SJ	5MM	1	A	
<i>Harpalus tardus</i> (Panzer, 1797)	21.05.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Lebia cruxminor</i> (Linnaeus, 1758)	27.8.2025	FJ	5MM	1	A	
<i>Loricera pilicornis</i> (Fabricius, 1775)	13.04.2025	FJ	5MM	1	E	
<i>Microlestes maurus</i> (Sturm, 1827)	28.03.2025	FJ	5MM	3	E	
<i>Nebria brevicollis</i> (Fabricius, 1792)	12.06.2025	FJ	5MM	1	A	
<i>Paranchus albipes</i> (Fabricius, 1796)	21.03.2025	FJ	5MM	hojný	A	
<i>Platynus assimilis</i> (Paykull, 1790)	07.03.2025	FJ	5MM	hojný	A	
<i>Poecilus cupreus</i> (Linnaeus, 1758)	27.03.2025	FJ	5MM	hojný	E	
<i>Pterostichus anthracinus</i> (Illiger, 1798)	13.04.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Pterostichus niger</i> (Schaller, 1783)	27.03.2025	FJ	5MM	1	A	
<i>Pterostichus nigrita</i> (Paykull, 1790)	13.04.2025	SJ	5MM	1	E	
<i>Stenolophus teutonius</i> (Schränk, 1781)	12.06.2025	FJ	5MM	1	E	
<i>Tachyta nana</i> (Gyllenhal, 1810)	07.03.2025	SJ	5MM	2	A	
<i>Thalassophilus longicornis</i> (Sturm, 1825)	12.08.2025	SJ	5MM	hojný	R	NT - téměř ohrožený
<i>Trechus pulchellus</i> Putzeys, 1846	21.05.2025	SJ	5MM	1	A	

Zpracování bioindikačního významu druhů podle (HŮRKA et al., 1996).

Skupina R

Do skupiny patří druhy s nejužší ekologickou valencí, mající v současnosti namnoze charakter reliktu. Jedna se vesměs o vzácné a ohrožené druhy přirozených, nepříliš poškozených ekosystémů, jako jsou tyrfobionti, halobionti, psamofilni, lithofilni a kavernikolní druhy, druhy sutí, skalních stepí a stepí, druhy vřesovišť, klimaxových lesů všech typů, pramenišť, bažin a močálů, přirozených břehů vod a druhy niv, dále druhy s arktalpinním a boreomontánním rozšířením. Tato skupina zahrnuje v České republice 174 druhů a poddruhů, což je 33,1 % všech taxonů.

Skupina A

K této skupině patří adaptabilnější druhy, osídlující více nebo méně přirozené, nebo přirozenému stavu blízké habitaty. Vyskytují se i na druhotných, dobře regenerovaných biotopech, zvláště v blízkosti původních ploch. Tato nejpočetnější skupina skupina zahrnuje především typické druhy lesních porostů, i umělých, pobřežní druhy stojatých i tekoucích vod, druhy lučin, pastvin a jiných travních porostů typu paraklimaxu. Pět k ní 259 druhů a poddruhů uváděných z České republiky, což činí 49,2%

Skupina E

Tuto skupinu tvoří eurytopní druhy, které nemají často žádné zvláštní nároky na charakter kvalitu prostředí, druhy nestabilních, měnících se habitatů, stejně jako druhy, které obývají silně antropogenně ovlivněnou, tedy poškozenou krajinu. Zahrnuje i expansivní druhy, šířící se v současné době na těchto nestabilních habitatěch a rozšiřující svůj areál, stejně jako expansivní druhy, které v současné době ustupují, i nestálé migranty. Zařadili jsme do ní 93 druhů a poddruhů, což je 17,7% druhů a poddruhů České republiky.

Podle této metodiky bylo z nalezených druhů zařazeno: do skupiny R 1 druh, do skupiny A 30 druhů a do skupiny E 21 druhů. Pro posouzení rezervace byla použita procenta z výše uvedené práce. V závorce jsou uvedena procenta z České republiky. Ve skupině R je zjištěno 2% (33,1%) skupina A je 57,6% (49,2%) a ve skupině E je zastoupeno 41,2% (17,7%). Zastoupení v procentech u jednotlivých skupin ukazuje zásadní rozdíl ve skupinách R a E. U kategorie R se v podstatě nevyskytují druhy s vyhraněnými požadavky na kvalitu prostředí

nebo specifický biotop. Skupina A má vyšší procento nežli je průměr republiky, což je možné interpretovat, jako lokalita se stále velmi dobrými podmínkami pro výskyt náročnějších druhů v souvislosti se zachovalostí prostředí. Procentuální výskyt u skupiny E koresponduje s lokalitou po stránce umístění v zástavbě, kde většina druhů ze skupiny A prozatím přežívá. Alarmující je úbytek druhů ve srovnání s průzkumem v roce 2016, kdy bylo na lokalitě zjištěno 71 druhů. V letošním roce se podařilo najít pouze 51 druhů z této čeledi. V procentech se jedná o 28%, tedy takřka o třetinu. Většina vymizelých druhů měla vazbu na luční porosty.

Komentář k druhům chráněných vyhláškou

Carabus coriaceus Linnaeus, 1758; Chráněný druh velkého střevlíka, který se v parku vyskytoval před deseti lety poměrně hojně. Nyní byl pozorován pouze dvakrát a to v řídkém listnatém lese (obr. 10), kde zřejmě nalézá dostatek slimáků, kterými se živí. Na jiných místech v parku nebyl uloven ani do zemních pastí.

Carabus ulrichii Germar, 1824; Střevlík se v celé širší oblasti vyskytuje poměrně běžně. I na zdejší lokalitě byl zastížen několikrát. Biotop odpovídá jeho požadavkům. Doporučení: v parku je velmi málo míst, kde se může schovat. Proto by bylo vhodné v místech, kde to bude vhodné (okraje lesů a v keřových porostech) zvýšit množství úkrytů. Lze použít ploché kameny, pod kterými najde úkryt i mnoho dalších střevlíků.

Staphylinidae (drabčíkovití)

Tato skupina se velmi často využívá právě pro účely indikace vzhledem k zachovalosti prostředí. V roce 2016 vzhledem k obtížnosti determinace nebyla tato čeleď zahrnuta do průzkumu. Naprostá většina nalezených druhů byla v prostoru navazujícím na břeh řeky. Zjištěno bylo celkem 50 druhů drabčíků. Z toho 5 druhů uvedených v červeném seznamu (HEJDA et al. 2017). Bezesporu si pozornost zaslouží 2 druhy z kategorie CR *Dropephylla ioptera* (Stephens, 1834) a *Tachyporus transversalis* Gravenhorst, 1806 (komentář níže). Ze skupiny R1 byly na lokalitě zjištěny 3 druhy, ze skupiny R2 22 druhů a ze skupiny E 15 druhů. Výsledek je velmi podobný s předchozí čeledí. Ukazuje na stále vhodné prostředí pro citlivější druhy. Nejpočetnější zastoupení druhů na území rezervace bylo také v části navazující na řeku (obr. 10).

Staphylinidae PR Zámecký park Kosterlec nad Orlicí						
Franc Jiří - FJ; Jelínek Jaroslav - JJ; Resl Jaroslav - RJ; Lupoli Roland - LR; Stanovský Jiří - SJ; Trnka Filip - TF; Trojan Miroslav - TM; Sbírka muzea - 5MM;						
druh	datum	det.	coll.	indikace	kusy	poznámka
<i>Aleochara brevipennis</i> Gravenhorst, 1806	24.04.2025	JJ	5MM	R2	5	
<i>Aleochara curtula</i> (Goeze, 1777)	24.04.2025	JJ	5MM	E	hojný	
<i>Aleochara haemoptera</i> Kraatz, 1856	24.04.2025	JJ	5MM	R2	4	VU - zranitelný
<i>Anotylus rugosus</i> (Fabricius, 1775)	21.03.2025	JJ	5MM	E	4	
<i>Anthophagus bicornis</i> (Block, 1799)	11.05.2025	JJ	5MM	R2	2	
<i>Astrapaeus ulmi</i> (P. Rossi, 1790)	11.05.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Coprophilus striatulus</i> (Fabricius, 1793)	21.03.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Dropephylla ioptera</i> (Stephens, 1834)	12.04.2025	JJ	5MM	R2	1	CR - kriticky ohrožený
<i>Drusilla canaliculata</i> (Fabricius, 1787)	07.03.2025	JJ	5MM	E	3	
<i>Erichsonius cinerascens</i> (Gravenhorst, 1802)	12.04.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Eusphalerum semicoleoptratum</i> (Panzer, 1795)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Gabrius breviventer</i> (Sperk, 1835)	07.03.2025	JJ	5MM	E	3	
<i>Gabrius osseticus</i> (Kolenati, 1846)	27.08.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Habrocerus capillaricornis</i> (Gravenhorst, 1806)	20.09.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Lathrobium laevipenne</i> Heer, 1839	07.03.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Ocypus nitens</i> (Schränk, 1781)	21.03.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Ochtheophilum fracticorne</i> (Paykull, 1800)	12.04.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Olophrum piceum</i> (Gyllenhal, 1810)	21.03.2025	RJ	RJ	R1	1	VU - zranitelný
<i>Othius punctulatus</i> (Goeze, 1777)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Paederus littoralis</i> Gravenhorst, 1802	07.03.2025	JJ	5MM	E	hojný	
<i>Paederus schoenherri</i> Czwalińska, 1889	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Philonthus carbonarius</i> (Gravenhorst, 1802)	24.04.2025	JJ	5MM	E	1	

druh	datum	det.	coll.	indikace	kusy	poznámka
<i>Philonthus decorus</i> (Gravenhorst, 1802)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Philonthus rotundicollis</i> (Ménétriés, 1832)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Philonthus succicola</i> Thomson, 1860	24.04.2025	JJ	5MM	R2	hojný	
<i>Philonthus tenuicornis</i> Mulsant & Rey, 1853	12.04.2025	JJ	5MM	E	hojný	
<i>Platydacus chalcoccephalus</i> (Fabricius, 1801)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Proteinus brachypterus</i> (Fabricius, 1792)	21.03.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Quedius collaris</i> Erichson, 1840	21.03.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Quedius umbrinus</i> Erichson, 1839	21.03.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Rugilus angustatus</i> (Geoffroy, 1785)	07.03.2025	RJ	5MM	E	1	
<i>Rugilus rufipes</i> (Germar, 1836)	20.09.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Sepedophilus marshami</i> (Stephens, 1832)	21.03.2025	JJ	5MM	E	hojný	
<i>Sepedophilus testaceus</i> (Fabricius, 1793)	27.08.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Stenus cinctoides</i> (Schaller, 1783)	27.08.2025	JJ	5MM	R2	3	
<i>Stenus juno</i> (Paykull, 1789)	27.08.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Stenus solutus</i> Erichson, 1840	27.08.2025	JJ	5MM	R2	1	
<i>Sunius bicolor</i> (Olivier, 1795)	21.03.2025	JJ	5MM	R1	2	EN - ohrožený
<i>Tachinus corticinus</i> Gravenhorst, 1802	21.03.2025	JJ	5MM	E	3	
<i>Tachinus fimetarius</i> Gravenhorst, 1802	27.08.2025	JJ	5MM	E	2	
<i>Tachinus signatus</i> (Gravenhorst, 1802)	12.04.2025	JJ	5MM	E	hojný	
<i>Tachyporus hypnorum</i> (Fabricius, 1775)	12.04.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Tachyporus obtusus</i> (Linnaeus, 1767)	21.03.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Tachyporus pusillus</i> Gravenhorst, 1806	20.09.2025	JJ	5MM	E	3	
<i>Tachyporus solutus</i> Erichson, 1839	12.04.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Tachyporus transversalis</i> Gravenhorst, 1806	27.08.2025	JJ	5MM	R1	1	CR - kriticky ohrožený
<i>Tasgius melanarius</i> (Heer, 1839)	11.05.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Xantholinus laevigatus</i> Jacobsen, 1849	27.08.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Xantholinus linearis</i> (Olivier, 1795)	20.09.2025	JJ	5MM	E	1	
<i>Xantholinus longiventris</i> Heer, 1839	27.08.2025	JJ	5MM	E	2	

Zpracování bioindikačního významu druhů podle (BOHÁČ et al., 2007).

• Skupina R1

zahrnuje druhy přežívající z minulých období, například druhy s arcto - alpským, boreo - montánním a boreo - alpským výskytem, obývající hlavně hory a rašeliniště, nebo jen žijící ve zbytcích původních lesů, vyskytují se i ve zbytcích lesů, které jsou podobné posledním klimaxovým lesům.

• Skupina R2

zahrnuje druhy přirozených a obhospodařovaných lesů.

• Skupina E

zahrnuje eurytopické druhy, které úspěšně zabírají odlesněná místa a jsou také nalézány v oblastech silně ovlivněných člověkem.

Na lokalitě se druhy ze skupin R1 a R2 vyskytují většinou na stejném prostoru (obr. 10), v místech slepých ramen, okolí břehu řeky a ve vlhkých příkopech. Dalším územím (obr. 11) jejich většího výskytu je část parku, kam se odváží spadané listí, které se tam nechává zetlít. Výskyt druhů ze skupiny R1 lze vysvětlit i možností splavení při povodních a vysoké hladině vody v řece, kdy mohou být některé chladnomilné druhy naplaveny z horských oblastí a na území parku přežívají. Vhodné je i ponechávání větví a další dřevní hmoty zetlít na hromadách.

Komentář ke kriticky ohroženým druhům

Dropephylla ioptera (Stephens, 1834); Kriticky ohrožený druh (HEJDA et al. 2017) získaný z prosevů v řídkém listnatém lese navazujícím na řeku (obr. 10). Doporučení: bylo by vhodné ověřit jeho skutečnou četnost v parku.

Tachyporus transversalis Gravenhorst, 1806; Kriticky ohrožený druh (HEJDA et al. 2017) je rozšířen ostrůvkovitě na mokřinách, bažinách a močálech. Z oblasti Orlických hor dosud nebyl publikován žádný nález. Doporučení: vzhledem k tomu, že byl na lokalitě nalezen pouze jeden kus, bylo by vhodné ověřit jeho skutečnou četnost pro možnou další ochranu.

Coleoptera (ostatní čeledě)

V tabulce jsou údaje pro přehlednost řazeny abecedně.

Coleoptera park Kostelec nad Orlicí 2025					
Franc Jiří - FJ; Jelínek Jaroslav - JJ; Resl Jaroslav - RJ; Lupoli Roland - LR; Stanovský Jiří - SJ; Trnka Filip - TF; Trojan Miroslav - TM; Sbírka muzea - 5MM;					
čeleď / druh	datum	det.	coll.	kusy	poznámka
Anthicidae					
<i>Anthicus antherinus</i> (Linnaeus, 1761)	20.09.2025	RJ	5MM	2	
<i>Notoxus monoceros</i> (Linnaeus, 1761)	21.05.2025	RJ	5MM	2	
<i>Melinopterus prodromus</i> (Brahm, 1790)	04.04.2025	RJ	RJ	hojný	
Atelabidae					
<i>Apoderus coryli</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Byctiscus populi</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	2	
<i>Deporaus betulae</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	1	
Atelabidae					
<i>Neocoenorrhinus pauxillus</i> (Germar, 1823)	11.05.2025	RJ	RJ	1	
<i>Tatianaerhynchites aequatus</i> (Linnaeus, 1767)	20.04.2025	RJ	5MM	4	
Brentidae					
<i>Apion frumentarium</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Protapion apricans</i> (Herbst, 1797)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Buprestidae					
<i>Anthaxia nitidula</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Anthaxia quadripunctata</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	2	
<i>Coraeus elatus</i> (Fabricius, 1787)	14.07.2025	RJ	5MM	hojný	VU - Vulnerable
<i>Lamprodila rutilans</i> (Fabricius, 1777)	12.06.2025	RJ	5MM	1	NT - Near threatened
<i>Trachys minutus</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Byrrhidae					
<i>Byrrhus pilula</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	RJ	1	
Cantharidae					
<i>Cantharis flavilabris</i> Fallén, 1807	10.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Cantharis obscura</i> Linnaeus, 1758	26.04.2025	RJ	RJ	2	
<i>Cantharis rustica</i> Fallén, 1807	11.05.2025	RJ	RJ	2	
<i>Malthodes Kiesenwetter</i> , 1852	10.07.2025	RJ	5MM	1	
<i>Rhagonycha fulva</i> (Scopoli, 1763)	14.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Rhagonycha lignosa</i> (O.F. Müller, 1764)	12.06.2025	RJ	5MM	1	
Cerambycidae					
<i>Alosterna tabacicolor</i> (De Geer, 1775)	21.05.2025	TM	5MM	1	
<i>Anaglyptus mysticus</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Anoplodera sexguttata</i> (Fabricius, 1775)	12.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	5MM	2	
<i>Clytus arietis</i> (Linnaeus, 1758)	11.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Gaurotes virginea</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	5	
<i>Grammoptera ruficornis</i> (Fabricius, 1781)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Chlorophorus figuratus</i> (Scopoli, 1763)	12.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Judolia cerambyciformis</i> (Schränk, 1781)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Leptura quadrifasciata</i> Linnaeus, 1758	01.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Molorchus minor</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Molorchus umbellatarum</i> (Schreber, 1759)	10.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Obrium brunneum</i> (Fabricius, 1793)	10.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Paracorymbia maculicornis</i> (DeGeer, 1775)	01.06.2025	RJ	5MM	3	
<i>Pidonía lurida</i> (Fabricius, 1793)	12.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Rutpela maculata</i> (Poda, 1761)	27.06.2025	TM	5MM	hojný	
<i>Saperda populnea</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Stenurella melanura</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Stenurella nigra</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	2	
<i>Tetrops praeustus</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	RJ	3	
Cerylonidae					
<i>Cerylon histeroideus</i> (Fabricius, 1792)	21.03.2025	RJ	5MM	2	
Cleridae					
<i>Korynetes caeruleus</i> (De Geer, 1775)	11.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Thanasimus formicarius</i> (Linnaeus, 1758)	12.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Trichodes apiarius</i> (Linnaeus, 1758)	04.06.2025	TM	5MM	1	
Coccinellidae					
<i>Calvia decemguttata</i> (Linnaeus, 1767)	26.04.2025	RJ	RJ	1	
<i>Calvia quatuordecimguttata</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	5	
<i>Coccinella quinquepunctata</i> Linnaeus, 1758	26.04.2025	RJ	RJ	1	
<i>Coccinella septempunctata</i> Linnaeus, 1758	21.05.2025	RJ	5MM	2	
<i>Coccinula quatuordecimpustulata</i> (Linnaeus, 1758)	20.09.2025	RJ	5MM	1	
<i>Exochomus quadripustulatus</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Halyzia sedecimguttata</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	RJ	1	žijí se padlím na jasaněch
<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	07.03.2025	RJ	RJ	hojný	

čed* / druh	datum	det.	coll.	kusy	poznámka
Coccinellidae					
<i>Hippodamia variegata</i> (Goeze, 1777)	26.04.2025	RJ	RJ	1	
<i>Platynaspis luteorubra</i> (Goeze, 1777)	12.06.2025	RJ	RJ	1	vzácný
<i>Propylea quatuordecimpunctata</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Sospita vigintiguttata</i> (Linnaeus, 1758)	12.04.2025	RJ	RJ	1	vzácný
Curculionidae					
<i>Anthonomus rectirostris</i> (Linnaeus, 1758)	13.04.2025	RJ	RJ	1	
<i>Hylesinus crenatus</i> (Fabricius, 1787)	12.06.2025	RJ	RJ	hojný	
<i>Hylesinus varius</i> (Fabricius, 1775)	13.04.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Hylobius abietis</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	TM	5MM	1	
<i>Ips typographus</i> (Linnaeus, 1758)	21.03.2025	RJ	RJ	hojný	
<i>Liophloeus lentus</i> Germar, 1823	21.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Liparus glabrior</i> (Küster, 1849)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Lixus abdominalis</i> Boheman, 1835	26.04.2025	RJ	5MM	2	
<i>Mononychus punctumalbum</i> (Herbst, 1784)	21.05.2025	RJ	5MM	3	
<i>Pityogenes chalcographus</i> (Linnaeus, 1761)	21.03.2025	RJ	RJ	hojný	
Dermestidae					
<i>Anthrenus museorum</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	5MM	2	
<i>Anthrenus scrophulariae</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Attagenus pellio</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Dermestes lardarius</i> Linnaeus, 1758	12.04.2025	RJ	5MM	1	
Dytiscidae					
<i>Acilius sulcatus</i> (Linnaeus, 1758)	03.07.2025	TM	5MM	3	
<i>Agabus uliginosus</i> (Linnaeus, 1761)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Dytiscus marginalis</i> Linnaeus, 1758	03.07.2025	TM	5MM	2	
<i>Hydroporus palustris</i> (Linnaeus, 1761)	27.08.2025	RJ	5MM	hojný	
Elateridae					
<i>Agriotes brevis</i> Candèze, 1863	04.06.2025	JJ	5MM	1	
<i>Agriotes lineatus</i> (Linnaeus, 1767)	01.06.2025	JJ	5MM	1	
<i>Agriotes obscurus</i> (Linnaeus, 1758)	29.04.2025	JJ	5MM	1	
<i>Agriotes sputator</i> (Linnaeus, 1758)	21.03.2025	JJ	5MM	hojný	
Elateridae					
<i>Agrypnus murinus</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Ampedus pomorum</i> (Herbst, 1784)	26.04.2025	JJ	5MM	2	
<i>Anostirus purpureus</i> (Poda, 1761)	26.04.2025	RJ	5MM	3	
<i>Athous haemorrhoidalis</i> (Fabricius, 1801)	20.04.2025	JJ	5MM	hojný	
<i>Athous vittatus</i> (Fabricius, 1792)	26.04.2025	JJ	5MM	hojný	
<i>Cidnopus pilosus</i> (Leske, 1785)	04.06.2025	JJ	5MM	1	
<i>Ctenicera pectinicornis</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Ectinus aterrimus</i> (Linnaeus, 1761)	29.04.2025	JJ	5MM	1	
<i>Hemicrepidius niger</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	JJ	5MM	1	
<i>Limonius minutus</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	JJ	5MM	2	
<i>Melanotus crassicornis</i> (Erichson, 1841)	26.04.2025	JJ	5MM	1	
<i>Pheletes aeneoniger</i> (DeGeer, 1774)	26.04.2025	JJ	5MM	1	
<i>Prosternon tessellatum</i> (Linnaeus, 1758)	20.04.2025	RJ	5MM	3	
<i>Selatosomus aeneus</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	1	
Ertylidae					
<i>Triplax rufipes</i> (Fabricius, 1775)	07.03.2025	RJ	RJ	1	
<i>Tritoma bipustulata</i> Fabricius, 1775	12.06.2025	RJ	5MM	desítky	LC - Least concern
Geotrupidae					
<i>Anoplotrupes stercorosus</i> (Hartmann, 1791)	21.04.2025	TM	5MM	1	
Halipidae					
<i>Halipus flavicollis</i> Sturm, 1834	27.08.2025	RJ	5MM	1	
Hydrophilidae					
<i>Hydrochara caraboides</i> (Linnaeus, 1758)	03.07.2025	RJ	5MM	hojný	
Chrysomelidae					
<i>Bromius obscurus</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Clytra laeviuscula</i> Ratzeburg, 1837	12.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Cryptocephalus bilineatus</i> (Linnaeus, 1767)	14.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Cryptocephalus hypochaeridis</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	RJ	1	
<i>Cryptocephalus moraei</i> (Linnaeus, 1758)	04.06.2025	TM	5MM	hojný	
<i>Cryptocephalus pusillus</i> Fabricius, 1777	20.09.2025	RJ	RJ	1	
<i>Cryptocephalus sericeus</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Cryptocephalus violaceus</i> Laicharting, 1781	01.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Galeruca tanacetii</i> (Linnaeus, 1758)	10.07.2025	RJ	RJ	1	
<i>Goniocetena pallida</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	4	
<i>Goniocetena quinquepunctata</i> (Fabricius, 1787)	20.04.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Goniocetena viminalis</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	2	
<i>Chrysolina coerulans</i> (L. G. Scriba, 1791)	11.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Chrysolina fastuosa</i> (Scopoli, 1763)	01.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Chrysolina sturmi</i> (Westhoff, 1882)	14.07.2025	RJ	5MM	1	
<i>Chrysolina varians</i> (Schaller, 1783)	26.04.2025	RJ	5MM	2	
<i>Chrysomela populi</i> Linnaeus, 1758	01.06.2025	RJ	5MM	1	
<i>Chrysomela vigintipunctata</i> (Scopoli, 1763)	26.04.2025	RJ	5MM	5	
<i>Labidostomis longimana</i> (Linnaeus, 1761)	14.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Leptinotarsa decemlineata</i> (Say, 1824)	04.06.2025	TM	5MM	1	

druh	datum	det.	coll.	kusy	poznámka
Chrysomelidae					
<i>Lilioceris lili</i> (Scopoli, 1763)	01.06.2025	RJ	5MM	2	
<i>Lilioceris merdigera</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	RJ	1	
<i>Oulema melanopus</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Oulema obscura</i> (Stephens, 1831)	12.06.2025	RJ	RJ	1	
<i>Psylliodes chrysocephalus</i> (Linnaeus, 1758)	28.03.2025	RJ	5MM	1	
<i>Smaragdina affinis</i> (Illiger, 1794)	20.04.2025	RJ	RJ	hojný	
Leiodidae					
<i>Ptomaphagus sericatus</i> (Chaudoir, 1845)	07.03.2025	RJ	RJ	1	
Lucanidae					
<i>Dorcus parallelipedus</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	desítky	
Lycidae					
<i>Lygistopterus sanguineus</i> (Linnaeus, 1758)	10.07.2025	RJ	5MM	1	
Melasidae					
<i>Melasis buprestoides</i> (Linnaeus, 1761)	01.06.2025	RJ	RJ	1	
Meloidae					
<i>Meloe violaceus</i> Marsham, 1802	04.04.2025	RJ	5MM	5	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
Melyridae					
<i>Anthocomus equestris</i> (Fabricius, 1781)	11.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Anthocomus fasciatus</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	RJ	1	
<i>Anthocomus humeralis</i> Morawitz, 1861	11.05.2025	RJ	RJ	1	VU - Vulnerable
<i>Axinotarsus marginalis</i> (Laporte de Castelnau, 1840)	14.07.2025	RJ	RJ	1	
Melyridae					
<i>Axinotarsus ruficollis</i> (Olivier, 1790)	14.07.2025	RJ	RJ	1	
<i>Hypebaeus flavipes</i> (Fabricius, 1787)	01.06.2025	RJ	5MM	3	
<i>Malachius aeneus</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	1	nehojný
<i>Troglops albicans</i> (Linnaeus, 1767)	14.07.2025	RJ	RJ	3	Řidký druh s vazbou na staré dřevo.
Monotomidae					
<i>Rhizophagus bipustulatus</i> (Fabricius, 1792)	07.03.2025	RJ	RJ	2	
Mycetophagidae					
<i>Mycetophagus piceus</i> (Fabricius, 1777)	21.05.2025	RJ	5MM	hojný	NT - Near threatened
<i>Typhaea stercorea</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	hojný	
Nitidulidae					
<i>Cychramus luteus</i> (Fabricius, 1787)	12.06.2025	RJ	5MM	2	
<i>Glischrochilus quadripunctatus</i> (Linnaeus, 1758)	29.04.2025	TM	5MM	1	
<i>Omosita colon</i> (Linnaeus, 1758)	05.04.2025	RJ	RJ	2	
<i>Omosita discoidea</i> (Fabricius, 1775)	21.03.2025	RJ	5MM	1	
Oedemeridae					
<i>Oedemera podagrariae</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
Orsodacnidae					
<i>Orsodacne cerasi</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Ptinidae					
<i>Ptilinus pectinicornis</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	2	
<i>Ptinus fur</i> (Linnaeus, 1758)	21.03.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Stegobium paniceum</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	5MM	2	
<i>Xestobium rufovillosum</i> (DeGeer, 1774)	13.04.2025	RJ	RJ	1	
Pyrochroidae					
<i>Pyrochroa coccinea</i> (Linnaeus, 1761)	21.05.2025	TM	5MM	1	
<i>Pyrochroa serraticornis</i> (Scopoli, 1763)	21.05.2025	RJ	RJ	1	
Ripiphoridae					
<i>Metoecus paradoxus</i> (Linnaeus, 1761)	27.08.2025	RJ	RJ	1	NT - Near threatened
Salpingidae					
<i>Salpingus planirostris</i> (Fabricius, 1787)	13.04.2025	RJ	RJ	1	
<i>Vincenzellus ruficollis</i> (Panzer, 1794)	12.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Scarabaeidae					
<i>Onthophagus coenobita</i> (Herbst, 1783)	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Oryctes nasicornis ondrejanus</i> Minck, 1916	21.03.2025	RJ	5MM	hojný	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Otophorus haemorrhoidalis</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Phyllopertha horticola</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
Scarabaeidae - Cetoniinae					
<i>Cetonia aurata</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Osmoderma barnabita</i> Motschulsky, 1845	12.08.2025	RJ	observ	hojný	175/2006 Sb. -druhy silně ohrožené
<i>Oxythyrea funesta</i> (Poda, 1761)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Protaetia metallica</i> (Herbst, 1782)	11.05.2025	RJ	5MM	1	
<i>Protaetia speciosissima</i> (Scopoli, 1786)	12.08.2025	RJ	observ	desítky	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Trichius fasciatus</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	2	175/2006 Sb. - druhy ohrožené
<i>Valgus hemipterus</i> (Linnaeus, 1758)	22.04.2025	TM	5MM	hojný	
Silphidae					
<i>Nicrophorus humator</i> (Gleditsch, 1767)	28.03.2025	RJ	5MM	3	
<i>Nicrophorus vespillo</i> (Linnaeus, 1758)	28.03.2025	RJ	5MM	4	
<i>Nicrophorus vespilloides</i> Herbst, 1784	05.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Oiceoptoma thoracicum</i> (Linnaeus, 1758)	28.03.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Phosphuga atrata</i> (Linnaeus, 1758)	13.04.2025	TM	5MM	hojný	

druh	datum	det.	coll.	kusy	poznámka
Silphidae					
<i>Silpha obscura</i> Linnaeus, 1758	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Thanatophilus rugosus</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Silvanidae					
<i>Uleiota planata</i> (Linnaeus, 1761)	14.07.2025	RJ	5MM	1	
Tenebrionidae					
<i>Bolitophagus reticulatus</i> (Linnaeus, 1767)	13.04.2025	TM	5MM	hojný	
<i>Eledona agricola</i> (Herbst, 1783)	20.09.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Lagria hirta</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	5MM	hojný	
<i>Scaphidium quadrimaculatum</i> Olivier, 1790	26.04.2025	RJ	5MM	1	
<i>Tribolium castaneum</i> (Herbst, 1797)	10.07.2025	RJ	5MM	1	
Zopheridae					
<i>Bitoma crenata</i> (Fabricius, 1775)	21.03.2025	RJ	5MM	3	

Komentář k druhům chráněných vyhláškou

Meloe violaceus Marsham, 1802; Majka chráněná vyhláškou. Několik jedinců bylo pozorováno na louce vedle tenisového kurtu. V této části parku dochází k častému sečení luk, které umožňuje samotářským včelám na těchto plochách zakládat svoje hnízda, ve kterých majka parazituje.

Oryctes nasicornis ondrejanus Minck, 1916; Nosorožík se na lokalitě vyskytuje v místech, kde se naváží kupy ze spadaneho listí (obr. 11). V hromadách bylo množství larev různého stáří a bylo nalezeno i torzo brouka (obr. 13 a 14). Doporučení: vzhledem k tomu, že se zde využívá i kompost, který z listí vzniká, je vhodné při odběru vybrat larvy a dát je zpět na hromady. Jinak při množství larev a způsobu nakládání s listím tomuto druhu v rezervaci nic nehrozí.

Osmoderma barnabita Motschulsky, 1845; Brouk chráněný vyhláškou jako silně ohrožený. Pro svůj vývoj vyhledává staré doupné stromy. Na území parku byl zjištěn takřka ve všech vhodných a dostupných dutinách (obr. 12). Ověření výskytu proběhlo v termínech 14. 7. – 16. 7. vložním návnad a následnou kontrolou. Z jedné dutiny broukoviště bylo pro fotodokumentaci vyjmuto malé množství trouchu s larvami a kokony (obr. 15). Po nafocení byly vloženy zpět. Doporučení: Vzhledem k tomu, že v parku pomalu ubývá stromů s dutinami, může docela zásadně jejich mizení nahradit zbudované broukoviště. Ovšem v současném stavu je naprosto omezen přístup (zarostlé růží a břečťanem) všem dutinovým broukům i netopýřům a je nutné provést zásadní údržbu. Při pokácení nebo zpracování vyvrácených stromů s dutinami, by bylo velmi vhodné, vyjmout trouchu s larvami a přenést je do stávajícího broukoviště, případně ke zpracování přizvat entomologa.

Protaetia speciosissima (Scopoli, 1786); Na lokalitě bylo pozorováno několik dospělců tohoto zlatohlávka a v kontrolovaných dutinách (obr. 12) bylo mimo dospělců množství larev v různém stupni stáří. Na lokalitě má zatím dost dutin, kde může probíhat jeho vývoj. Doporučení stejné jako u předchozího druhu.

Trichius fasciatus (Linnaeus, 1758); Vývoj chráněného zlatohlávka probíhá v trouchnivém dřevě listnatých stromů hlavně Fagus (buk), Castanea (kaštan), Alnus (olše), Betula (bříza). Na lokalitě byli pozorováni dva dospělci na květech rostliny Filipendula ulmaria (tužebník jilmový). Doporučení: na území rezervace je potřeba v době líhnutí brouka zajistit potravní nabídku.

Výběr zjištěných druhů z jiných řádů

Ostatní členovci byli sbíráni zcela okrajově a lze jejich výskyt tedy hodnotit pouze jako předložený seznam. Komentujeme pouze druhy chráněné, vzácné nebo jinak zajímavé. Údaje v tabulce jsou řazeny abecedně.

Ostatní členovci park Kostelec nad Orlicí 2025						
Dvořák Tomáš – DT; Franc Jiří – FJ; Resl Jaroslav – RJ; Roland Lupoli – RL; Trojan Miroslav – TM; Sbírka muzea – 5MM;						
třída / řád	druh	datum	det.	coll.	kusy	poznámka
Arachnida	<i>Nuctenea umbratica</i> (Clerck, 1757)	21.03.2025	RJ	5MM	1	
Arachnida	<i>Synema globosum</i> (Fabricius, 1775)	21.05.2025	RJ	5MM	2	NT - téměř ohrožený
Diptera	<i>Volucella zonaria</i> (Poda, 1761)	14.07.2025	RJ	5MM	1	
Hemiptera	<i>Aelia acuminata</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RL	5MM	1	
Hemiptera	<i>Capsus ater</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	
Hemiptera	<i>Centrotus cornutus</i> (Linnaeus, 1758)	01.06.2025	RJ	5MM	1	
Hemiptera	<i>Cercopis vulnerata</i> Rossi, 1807	01.06.2025	RJ	5MM	desítky	
Hemiptera	<i>Corizus hyoscyami</i> (Linnaeus, 1758)	26.04.2025	RJ	5MM	desítky	
Hemiptera	<i>Dolycoris baccarum</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RL	5MM	1	
Hemiptera	<i>Eurydema oleracea</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RL	5MM	2	
Hemiptera	<i>Eurygaster maura</i> (Linnaeus, 1758)	21.05.2025	RL	5MM	2	
Hemiptera	<i>Graphosoma italicum</i> (O. F. Müller, 1766)	12.06.2025	RJ	5MM	hojný	
Hemiptera	<i>Kleidocerys resedae</i> (Panzer, 1797)	11.05.2025	RJ	5MM	desítky	
Hemiptera	<i>Legnotus limbosus</i> (Geoffroy, 1785)	04.06.2025	RL	5MM	1	
Hemiptera	<i>Nepa cinerea</i> Linnaeus, 1758	28.08.2025	TM	5MM	1	
Hemiptera	<i>Palomena prasina</i> (Linnaeus, 1761)	12.06.2025	RL	5MM	1	
Hemiptera	<i>Polymerus unifasciatus</i> (Fabricius, 1794)	30.07.2025	RJ	5MM	hojný	
Hemiptera	<i>Pyrrhocoris apterus</i> (Linnaeus, 1758)	21.03.2025	RJ	5MM	desítky	
Hemiptera	<i>Spilostethus saxatilis</i> (Scopoli, 1763)	26.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Hemiptera	<i>Tettigometra impressopunctata</i> Dufour, 1846	20.09.2025	RJ	5MM	4	NT - téměř ohrožený
Odonata	<i>Aeshna cyanea</i> (O. F. Müller, 1764)	27.08.2025	RJ	5MM	3	LC - málo dotčený
Odonata	<i>Crocothemis erythraea</i> (Bullé, 1832)	27.08.2025	RJ	5MM	3	LC - málo dotčený
Odonata	<i>Platycnemis pennipes</i> (Pallas, 1771)	27.08.2025	RJ	5MM	5	LC - málo dotčený
Orthoptera	<i>Gryllus campestris</i> Linnaeus, 1758	27.08.2025	RJ	5MM	hojný	NT - téměř ohrožený
Orthoptera	<i>Chorthippus dorsatus</i> (Zetterstedt, 1821)	27.08.2025	RJ	observ	hojný	
Orthoptera	<i>Meconema thalassinum</i> (DeGeer, 1773)	12.08.2025	RJ	RJ	1	LC - málo dotčený
Orthoptera	<i>Phaneroptera falcata</i> (Poda, 1761)	27.08.2025	RJ	5MM	2	
Orthoptera	<i>Roeseliana roeselii</i> (Hagenbach, 1822)	27.08.2025	RJ	5MM	hojný	
Orthoptera	<i>Tetrix subulata</i> (Linnaeus, 1758)	12.06.2025	RJ	5MM	2	
Hymenoptera	<i>Andrena clarkella</i> (Kirby, 1802)	04.04.2025	RJ	RJ	1	
Hymenoptera	<i>Andrena fulva</i> (Müller, 1766)	26.04.2025	RJ	5MM	2	
Hymenoptera	<i>Andrena cineraria</i> (Linnaeus, 1758)	12.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Hymenoptera	<i>Anthophora plumipes</i> (Pallas, 1772)	04.04.2025	RJ	5MM	hojný	
Hymenoptera	<i>Bombus pascuorum</i> (Scopoli, 1763)	27.08.2025	RJ	observ	jedinci	§ 175/2006 sb. Druhy ohrožené
Hymenoptera	<i>Bombus terrestris</i> (Linnaeus, 1758)	04.04.2025	RJ	observ	jedinci	§ 175/2006 sb. Druhy ohrožené
Hymenoptera	<i>Nomada leucophthalma</i> (Kirby, 1802)	04.04.2025	RJ	5MM	1	
Hymenoptera	<i>Xylocopa violacea</i> (Linnaeus, 1758)	07.03.2025	RJ	5MM	2	
Hymenoptera	<i>Hedychrum gerstaeckeri</i> Chevrier, 1869	14.07.2025	RJ	5MM	1	
Hymenoptera	<i>Trichrysis cyanea</i> (Linnaeus, 1758)	14.07.2025	RJ	5MM	2	
Hymenoptera	<i>Lasius fuliginosus</i> (Latreille, 1798)	28.03.2025	RJ	5MM	5	
Hymenoptera	<i>Mutilla marginata</i> Baer, 1848	14.07.2025	RJ	5MM	1	NT - téměř ohrožený
Hymenoptera	<i>Vespa crabro germana</i> Christ, 1791	20.06.2025	RJ	5MM	1	
Hymenoptera	<i>Vespula germanica</i> Fabricius, 1793	27.08.2025	RJ	5MM	hojný	

Komentář k vybraným druhům

Arachnida

Synema globosum (Fabricius, 1775) od nížin do středních poloh na xerothermech i vlhkých biotopech, zejména na loukách, také na lesních okrajích. Na kořist číhají na květech (KURKA et al. 2019). Na lokalitě zjištěn na kvetoucím tužebníku (*Filipendula*).

Odonata

Vodní plochu (obr. 17) na lokalitě využívají všechny tři druhy k rozmnožování. Bohužel byly na místo vysazeny okrasné ryby, které se namnožily do desítek kusů. Je velká pravděpodobnost, že většinu larev i vajíček ryby sežerou.

Hymenoptera

V roce 2016 bylo v parku zjištěno 7 druhů čmeláků (*Bombus*). V letošním roce se podařilo v průběhu celého sledování najít pouze 2 druhy. V jarním období, kdy královny zakládají hnízda, to byly pouze jednotlivé kusy.

Shrnutí a doporučení

I vzhledem k omezenému času a výběru čeledí je možné pokládat přírodní poměry v rezervaci stále za velmi dobré. Bohužel od minulého průzkumu se výrazně omezila možnost komunikace hmyzu s okolím, proto budou citlivější druhy na každé zhoršení kvality biotopu reagovat úbytkem až vymizením z lokality (mnoho druhů bylo zaznamenáno ve velmi malém množství). Bohužel se jejich počet již nemůže snadno doplňovat z okolí, tedy každý nevhodný zásah povede ke snižování druhové diverzity. Jako příklad se dá uvést malá vodní plocha (obr. 17), kterou vyhledávalo několik druhů vážek (Orthoptera) k rozmnožování. Bohužel v předešlém období do ní někdo vysadil okrasné druhy ryb, které se namnožily do velkého počtu, a najít larvální stadia jakéhokoliv hmyzu byla v průběhu návštěv neúspěšná. Vodní plochy u budov jsou ze stejného důvodu pro vývoj vodního hmyzu nevhodné. Druhý příklad je naprosto nevyhovující sečení lučních porostů. Bohužel se nedodrží doporučení z minulého plánu péče, což má za následek nejenom početní úbytek u některých druhů denních motýlů, ale výrazně omezuje i diverzitu hmyzu závislého na potravních zdrojích nejenom z kvetoucích rostlin. Úbytek je nejvíc znát na samotářských včelách a motýlech, které byly početnější před deseti lety, a letos se je na lokalitě nepodařilo ověřit, nebo se nyní již vyskytují pouze jedinci. Mezi negativně působící podmínky patří bezesporu i neudržované broukoviště. Bohužel vynaložené prostředky dneska nemohou plnit účel, pro které bylo určeno. Kmeny s dutinami jsou zarostlé břečťanem a růžemi, což velmi komplikuje, až znemožňuje hmyzu ho využívat. Horní dutiny, které byly uzpůsobeny pro letní kolonie netopýrů, jsou bez stříšek, tedy do kmenů zatéká a pro tyto živočichy jsou nepoužitelné. Určitě je škoda, že se po kácení nevyužitelná dřevní hmota (větve, trouchnivé části kmenů a podobně) pálí. V minulé zprávě bylo doporučeno alespoň část tohoto materiálu uložit na místa, která nebudou kazit pohledy v parku. K tomuto účelu by se dobře hodila plocha v listnatém lese navazujícím na řeku (obr. 10).

Doporučení

Zásadní doporučení vhodná pro zapracování do plánu péče jsou seřazena podle důležitosti od těch, která mohou výrazně zhoršit druhovou diverzitu nebo zapříčinit vymizení některých druhů z rezervace.

1. Sečení lučních porostů: na území rezervace je nutné vždy zachovat alespoň část lučních porostů pro možnost rozmnožování hmyzu a jejich potravní nároky. V této rezervaci by se nejednalo o zásadní problém, protože jsou zde tři oddělené plochy, ze kterých by se vždy jedna nechala stát až do doby, kdy se objeví květy na prvních posečených plochách. Jako druhá možnost je ponechávat v daném roce část pozemků bez sečení.
2. Broukoviště: vybudované broukoviště bylo projektováno tak, aby poskytovalo možnost pro vývoj hmyzu a také jako nabídka prostoru pro letní kolonie netopýrů. Stav kmenů je stále pro tento účel vyhovující a může sloužit ještě mnoho let, ale je potřeba provést údržbu. Odstranit úplně břečťan (nejlépe zcela) a růžové keře zkrátit na výšku asi 0,5 metru. Na horní dutiny znovu nainstalovat dřevěné stříšky. Podobně jako broukoviště slouží i tři padlé silné stromy. U dubu, leží na louce směrem k nádraží, opět odstranit přerostlé keře růží.
3. Nepoužitelná dřevní hmota: Větve z pokácených a padlých stromů a spadlé suché větve alespoň z části umístit na vhodná stinná místa, která nebudou kazit pohledy pro návštěvníky, a zde je nechat přirozenému rozkladu. Takto poskytnou nejenom možnost pro vývoj hmyzu, ale i jako úkryty, kterých je na území nedostatek. Tyto hromady je nutné v okolí udržovat posečením (kopřivy, svízel).

4. Kácení stromů: pokud bude nutné pokácet doupný strom nebo dojde k jeho vývratu, je potřeba zajistit přenesení trouchu s larvami chráněných druhů hmyzu na jiné vhodné místo (broukoviště). Naprosto ideální by bylo část kmenu s dutinou prostě přidat ke stávajícímu broukovišti. Vhodné je k tomu přizvat entomologa.
5. Sečení v oblasti lesa kolem řeky: řídký listnatý les navazující na řeku (obr. 10) je na druhy v současnosti velmi bohatým územím. Bylo by vhodné některá místa zarostlá kopřivou a svízelem posíct alespoň dvakrát za rok.
6. Zajistit doplnění faunistických dat: data získaná za jeden rok jsou vždy pouze orientační. Bylo by vhodné doplnit průzkum o další skupiny hmyzu a zaměřit se na zjištění početností u druhů ohrožených a vzácných vyskytujících se na lokalitě.
7. Kompost: při využívání kompostu ze zetlelého listí (oblast obr. 11) vybírat larvy nosorožníků, pokud to půjde, a nechat je dokončit vývoj na některé mladší hromadě tlející hmoty.

Literatura

- BARAUD J., (1992): Coléoptères Scarabaeoidea D'Europe. Lyon.
- BENEDIKT et al. 2022: Komentovaný seznam nosatcovitých brouků (Coleoptera: Curculionoidea bez Scolytinae a Platypodinae) České republiky a Slovenska. 2. díl. Nový seznam. Komentáře k Brentidae: Apioninae a Curculionidae: Cossoninae, Entiminae, Lixinae, Mesoptiliinae, Molytinae. Dodatkové komentáře k 1. dílu
- BEZDĚK J. & MLEJNEK R. (2016): Icones insectorum Europae centralis. Coleoptera: Megalopodidae, Orsodacnidae, Chrysomelidae: Donaciinae, Criocerinae. Folia Heyrovskyana Series B 27: 1-63 (in Czech and English).
- BOUKAL M., (2017): Brouci čeledi Haliplidae (plavčíkovití) střední Evropy. Brouci čeledi Byrrhidae (vyklenutcovití) střední Evropy. Beetles of the family Haliplidae of Central Europe. Beetles of the family Byrrhidae of Central Europe. Academia, Praha.
- DVOŘÁK, L. et ROBERTS, P.M., (2006): Key to the paper and social wasps of Central Europe (Hymenoptera: Vespidae), Acta ent. bohemoslov., 46: 221-244.
- FARKAČ J., (2014): Nebriinae – Broscinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 19/2014.
- FARKAČ J., (2011): Carabinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 14/2011.
- Folia Heyrovskyana, series B. Icones Insectorum Europae Centralis.
- HÁVA J., (2011): Brouci čeledi kůzlojedovití (Dermestidae) České a Slovenské republiky. Beetles of the family Dermestidae of the Czech and Slovak Republics. Academia, Praha.
- HEJDA R., FARKAČ J. et CHOBOT K. (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky bezobratlí, AOPK ČR, Praha.
- HEYROVSKÝ L. et SLÁMA, M., (1992): Tesaříkovití. Kabourek Zlín.
- HŮRKA K., (1996): Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek Zlín.
- HŮRKA K., (1992): Střevlíkovití Carabidae. Academia, Praha.
- KOČÁREK P. a kol. (2013): Rovnokřídlí České republiky (Insecta: Orthoptera), Academia, Praha.
- KOLIBÁČ J. et al., (2005): Cleroidea. Brouci nadčeledi Cleroidea Česka, Slovenska a sousedních oblastí. Clarion Production, Praha.
- KULT, K., (1947): Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky. Praha.
- KŮRKA Antonín et al., (2019): Pavouci České republiky. Academia, Praha.
- LAIBNER S., (2000): Elateridae of the Czech and Slovak Republics. Kabourek, Zlín.
- MACEK Jan et al., (2015): Motýli a housenky střední Evropy. Denní motýli. Praha: Academia.
- MERTLÍK J. (2020): Výsledky faunistického mapování druhů čeledí Geotrupidae, Scarabaeidae a Trogidae (Coleoptera) ve východních Čechách [Results of the faunistic research of Geotrupidae, Scarabaeidae and Trogidae (Coleoptera) in eastern Bohemia (Czechia)]. – Elateridarium 14: 15-147.
- In: http://www.elateridae.com/clanky/mertlik_koprogave-vc_4_2_2020.pdf
- MERTLIK J. (2021): Druhy čeledí Geotrupidae, Scarabaeidae a Trogidae (Coleoptera) východních Čech – výsledky faunistického mapování v roce 2020 [Geotrupidae, Scarabaeidae and Trogidae (Coleoptera) in eastern Bohemia (Czechia) – results of the faunistic research in year 2020]. – Elateridarium, 14: 15-147.
- In: http://www.elateridae.com/clanky/mertlik_koprogave-vc_-1d_16_2_2021.pdf
- NEDVĚD O., (2015): Brouci čeledi slunéčkovití (Coccinellidae) střední Evropy. Ladybird beetles (Coccinellidae) of Central Europe. Academia, Praha.

- NIETO, A., ROBERTS, S.P.M., KEMP, J., RASMONT, P., KUHLMANN, M., GARCIA Criado, M., BIESMEIER, J.C., BOGUSCH, P., DATHE, H.H., De la RÚA, P., De MEULEMEESTER, T., DEHON, M., DEWULF, A., ORTIZ-SÁNCHEZ, F.J., LHOMME, P., PAULY, A., POTTS, S.G., PRAZ, C., QUARANTA, M., RADCHENKO, V.G., SXGEUCHL, E., SMIT, J., STRAKA, J., TERZO, M., TOMOZII, B., WINDOW, J. and MICHEZ, D., (2014). European Red List of bees. Luxembourg: Publication Office of the European Union.
- NOVÁK VĽ., (2014): Brouci čeledi potěmnikovití (Tenebrionidae) střední Evropy. Beetles of the family Tenebrionidae of Central Europe. Academia, Praha.
- PFEFFER A., (1989): Kůrovcovití Scolytidae a jádrohlodovití Platypodidae. Academia, Praha.
- PFEFFER A., (1995): Zentral- und westpaläarktische Borken- und Kerkäfer (Coleoptera: Scolytidae, Platypodidae). Entomologica, Basel.
- REITTER E. (1913): Bestimmungs-Tabellen der europäischen Coleopteren. LXIX. Heft. Curculionidae. Die ungezählten Arten der Gattung Otiorhynchus. Edmund Reitter, Paskau, 118 pp.
- REITTER E. (1909): Fauna Germanica Die Käfer des Deutschen Reichs, Band II. K.G.Lutz, Stuttgart.
- REITTER E. (1911): Fauna Germanica Die Käfer des Deutschen Reichs, Band III. K.G.Lutz, Stuttgart.
- REJTHAROVÁ L. et RESL J., (2021): Saranče mokřadní (*Stethophyma grossum*) v Orlických horách., Acta Musaei Neostadeni Bohemiae 5: 17 – 18.
- In: <http://muzeum-nmnm.cz/index.php/cz/publikace/acta-musaei>.
- SCHEUCHL, E., (2000): Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs, Band I. KG, Landshut.
- SCHEUCHL, E., (2006): Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs, Band II. Apollo Books, Dänemark.
- STREJČEK J., (1990): Brouci čeledí Bruchidae, Urodonidae a Anthribidae. Academia, Praha.
- ZAHRAVNÍK P., (2013): Brouci čeledi červotočovití (Ptinidae) střední Evropy. Beetles of the family Ptinidae of Central Europe. Academia, Praha.

Internetové zdroje

- AOPK ČR 2023. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; <https://portal.nature.cz>].
- BIOLIB BIOLOGICAL LIBRARY <<http://www.biolib.cz>>
- PORTÁL INFORMAČNÍHO SYSTÉMU OCHRANY PŘÍRODY (ISOP). Online: <https://portal.nature.cz/kartydruhu/>

Přílohy



Obr.1 zcela trouchnivá část kmene jasanu s výletovými otvory roháčka *Dorcus parallelipipedus*



obr. 2 deset let starý kmen dubu



obr. 3 letošní vývrat lípy



obr. 4 a 5 Výletové otvory brouků a blanokřídlých na deset let starém kmeni, které využívá mnoho jiného hmyzu jako úkryt a místa pro založení hnízd. Stejný pohled je na nezarostlé kmeny broukovité



obr. 6 dutina s výskytem *Osmoderma* a *Protaetia speciosissima*



obr. 7 náletová past



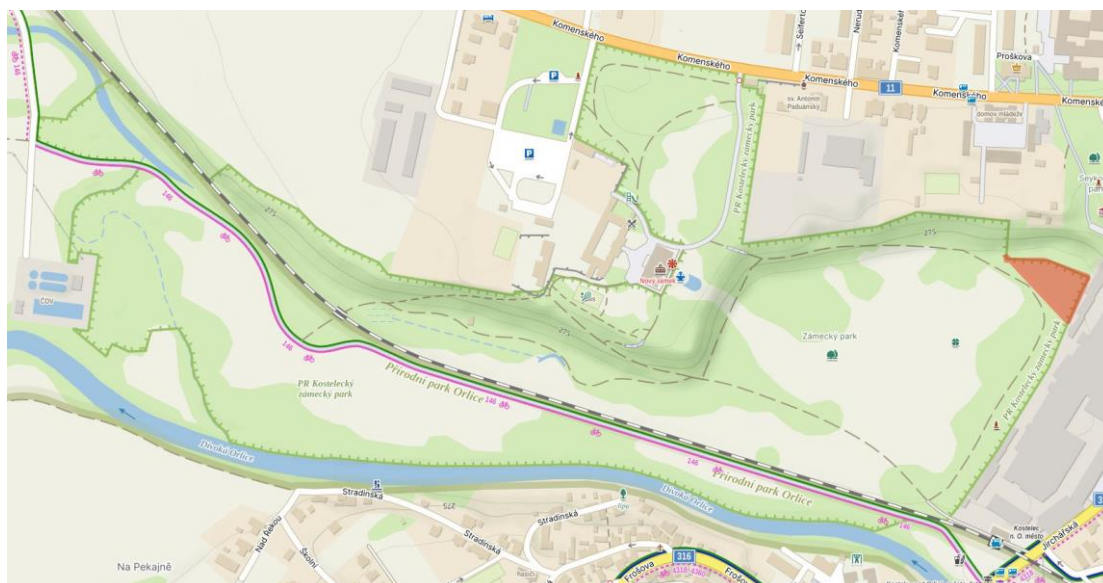
obr. 8 náletová past ve vstupní dutině vyvrácené lípy



obr. 9 malaischo past



obr. 10 oblast s nejvyšší druhovou diversitou v rámci PR



obr. 11 oblast většího výskytu brouků z čeledi Staphylinidae (drabčíkovití) a larev i dospělců druhu *Oryctes nasicornis ondrejanus*



Obr. 12 místa se zjištěným výskytem druhů *Osmoderma barnabiuta* (páchník hnědý) a *Protaetia speciosissima* (zlatohlávek skvostný)



obr. 13



obr. 14



obr. 15



obr. 16



obr. 17 dotčená vodní plocha je označena černou šipkou

Zajímavé nálezy hmyzu (Insecta) v Orlických horách a podhůří V letech 2023 – 2025

Interesting insect (Insecta) records from the Orlické Mountains and their foothills in 2023 – 2025

Jaroslav Resl¹⁾, Barbora Reslová²⁾, Miroslav Trojan³⁾, Jan Tošovský⁴⁾

¹⁾ 51801 Sněžné 34; e-mail: jaroslav.resl@tiscali.cz

²⁾ Kramolna 129, Náchod, CZ_54701, Czech Republic email: barca.reslova@seznam.cz

³⁾ Vrchovinská ; 54901 Nové Město nad Metují; e-mail: trojanmir@seznam.cz

⁴⁾; e-mail: jan.tosovsky.cz@gmail.com

ABSTRACT

The paper presents records of selected species from the orders Coleoptera, Hymenoptera, and Orthoptera, which are considered rare, endangered, or faunistically significant. These species were recorded in the area of the Orlické Mountains and their foothills during the years 2024 – 2025. Brief notes on the occurrence and ecological preferences of some species are also discussed.

Among the most significant species are those protected by national legislation or listed on the Red List of the Czech Republic such as *Meloe cicatricosus* Leach, 1811, a species considered missing from the territory of the Czech Republic for approximately 70 years; the critically endangered species *Dropephylla ioptera* (Stephens, 1834) and *Tachyporus transversalis* Gravenhorst, 1806; and the bumblebee *Bombus distinguendus* Morawitz, 1869, which has so far been recorded at only twelve localities in the Czech Republic according to the NDOP database (2025).

ÚVOD

Příspěvek přináší přehled nálezů nových nebo jinak zajímavých druhů hmyzu z oblasti Orlických hor a širšího podhůří. Článek obsahuje druhy z řádů rovnokřídlí – Orthoptera, blanokřídlí – Hymenoptera a brouci – Coleoptera. V síťovém mapování oblast zasahuje, až na popsané výjimky, do mapových polí 5662, 5663, 5664, 5762, 5763, 5764, 5862, 5863, 5864, 5964 a 5965 (obr. 1) podle Pruner & Míka (1996).

Faunistické i další poznámky v komentářích k jednotlivým druhům jsou vlastní poznatky autorů, které pocházejí ze sledovaného území.

MATERIÁL A METODIKA

Řazení řádů a čeledí je podle systému a nižší systematické skupiny jsou pro přehlednost řazeny podle abecedy. V seznamech jsou uvedena i pozorování (observ) u druhů snadno identifikovatelných v terénu. Dokladový materiál je uložen ve sbírce Městského muzea Nové Město nad Metují pod označením 5MM nebo ve sbírkách autorů.

Použité zkratky

zkratky jmen autorů:

RJ - Jaroslav Resl, RB – Barbora Reslová, TM - Miroslav Trojan, TJ – Jan Tošovský
Za determinaci čeledí Carabidae, Elateridae, Staphylinidae a druhům z řádu Hymenoptera a Orthoptera děkujeme kolegům: JJ – Jaroslavu Jelínkovi, SJ – Jiřímu Stanovskému, RL – Lupoli Rolandovi (Francie), FJ – Jiřímu Francovi, TP – Thibault le Pen (Francie)

ostatní zkratky:

& = druhy chráněné vyhláškou; EVL = evropsky významná lokalita;

NPR = národní přírodní rezervace; PR = přírodní rezervace; PP = přírodní památka;

observ. = pozoroval, CR = druh kriticky ohrožený, EN = druh ohrožený, NT = druh téměř ohrožený, VU = druh zranitelný, LC = málo dotčený, RE = vyhynulý v oblasti, dle Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (HEJDA et al. 2017)

Orthoptera (rovnokřídli)

Conocephalus dorsalis (Latreille, 1804)

Sněžné (5663d), 27. IX. 2024 – několik ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.); Malá Vachta (5663b) 23. VIII. 2024 – několik ex. smyk na mokřadní louce (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); nový nález pro čtverec 5663 (NDOP 2025).

Gryllus campestris Linnaeus, 1758; NT – téměř ohrožený

Sněžné (5663d), 17. VI. 2025 – několik ex. řídký luční porost na jižním svahu (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 27. VIII. 2025 – několik ex. Řídký luční porost na jižním svahu (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.)

Meconema thalassinum (DeGeer, 1773); LC – málo dotčený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 27. VIII. 2025 – 1 ex. smyk z keřové vegetace (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Lom Špičák (5663d) 31. VII. 2024 – 1 ex. (RB lgt., RJ det., 5MM coll.)

Oedipoda caerulea (Linnaeus, 1758)

Lom Špičák (5663d), 31. VII. 2025 – 5 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.) Nález je zajímavý vzhledem k nadmořské výšce kolem 800 metrů.

Stethophyma grossum (Linnaeus, 1758); NT – téměř ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 30. VII. 2025 – několik ex. vlhká louka na okraji porostu (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Nové Město nad Metují (5662b), 19. VII. 2025 2 ex. vlhká louka u řeky Metuje (FJ lgt., FJ det., 5MM coll.)

Hymenoptera (blanokřídli)

Andrena clarkella (Kirby, 1802)

Lom Špičák (5663d), 4. IV. 2025 – několik ex. nehojný druh časného jara vázaný na druh *Salix caprea* (vrba jíva) (RB lgt., RJ det., RJ coll.). Několik samic hloubilo hnízda na okraji stezky na hraně lomové stěny a jehličnatého lesa (obr. 2).

Bombus distinguendus Morawitz, 1869; & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené

Lípa nad Orlicí (5862), 24. VIII 2025 - 1 ex. vzácný a ohrožený druh čmeláka (TJ observ, TJ det.) (obr. 3) Sameček byl nafočen na rostlině *Knautia* (chrastavec) na světlině mezi lesním porostem. Ve sledované oblasti se jedná o první nález. V ČR podle nálezové databáze je potvrzen jeho výskyt na dvanácti místech (NDOP 2025).

Dolichovespula adulterina (du Buysson, 1905)

Lom Špičák (5663d), 25. VII. 2024 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Tato parazitická vosa vyhledává vyšší zalesněné polohy (obr. 4).

Dolichovespula omissa (Bischoff, 1931); VU - zranitelný

Lom Špičák (5663d), 25. VII. 2024 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Sociální parazit druhu *Dolichovespula sylvestris*, který je na lokalitě hojný. V ČR velmi lokální a vzácný druh (MACEK et al. 2010). (obr. 5 a 6)

Eucera longicornis (Linnaeus, 1758)

Pěčín (5864b), 7. V. 2025 – několik samců na žlutokvětných rostlinách (RJ lgt., RJ det., RJ coll.) Nový nález pro čtverec (obr. 7); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c) 12. VI. 2025 – 1 ex. nový nález pro čtverec.

Formica truncorum Fabricius, 1804; & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené

Lom Špičák (5663d), 30. III. 2024 - několik kolonií obsazuje okraj druhého patra lomu proti lomové stěně. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.) (obr. 8).

Chrysis fulgida Linnaeus, 1761

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 9. VII. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., TP det., 5MM coll.). Nový nález pro čtverec 5863 (NDOP 2025). Pro vývoj využívá starý vyvrácený dub (obr. 9)

Macropis europaea Warncke, 1973 LC – málo dotčený

Lom Špičák (5663d), 16. VI. 2024 – 1 ex. (RJ lgt., TP det., 5MM coll.).

Nomada leucophthalma (Kirby, 1802)

Lom Špičák (5663d), 4. IV. 2025 – 2 ex. Vzácný druh parazituje u druhu *Andrena clarkella* (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Obě parazitické včelky pomalu poletovaly na stezce a vyhledávaly hnízda druhu *Andrena clarkella*.

Coleoptera (brouci)

Carabidae:

Badister bullatus (Schrank, 1798)

Krčín (5662d), 13. VII. 2024 – 1 ex. (RJ lgt., FJ det., RJ coll.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 26. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., SJ det., 5MM coll.); Opočno obora PR (5762b), - 1 ex. (RJ lgt., FJ det., 5MM coll.).

Badister sodalis (Duftschmid, 1812)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 26. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., SJ det., 5MM coll.). Na lokalitě byl zjištěn na okraji řídkého listnatého lesa.

Carabus linnei Panzer, 1810

Lom Špičák (5663d), 18. IV. 2025 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.) Přímo v prostoru bývalého lomu; Sněžné (5663d), 28. VI. 2025 3 ex. (RJ observ, RJ det.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. VI. 2025 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.) Pro danou lokalitu se jedná o netypický výskyt. Druh typický pro lesy rozsáhlejších horských masívů. Nad hranicí přibližně 700 m n. m. se jedná o dominantní druh (SPITZER et al. 2007). Výskyt na lokalitě může mít spojitost s řekou, která sem mohla, jako i jiné druhy, splavit z vyšších poloh.

Elaphrus cupreus Duftschmid, 1812

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. IV. 2025 – desítky ex. (RJ lgt., SJ det., 5MM coll.). Na břehu a okolí řeky Orlice (obr. 10).

Lebia cruxminor (Linnaeus, 1758)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 27. VIII. 2025 – 1 ex. sesmýkán z vegetace na vlhké louce navazující na řeku. (RJ lgt., FJ det., 5MM coll.). Lokální druh na zachovalých xerothermních biotopech (obr. 11). Podle nálezové databáze nebyl dosud tento malý teplomilný střevlíček v databázi pro Orlické hory a podhůří publikován. Nejbližší lokalitou je PP Na Plachtě u Hradce Králové (NDOP 2025).

Thalassophilus longicornis (Sturm, 1825); NT – téměř ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. VIII. 2025 – 5 ex. (RJ lgt., SJ det., 5MM coll.) Velmi vzácný a mizející druh nacházený v zachovalých úsecích podhorských a horských toků zejména v severních oblastech Čech a na severní Moravě. Jinde jen velmi vzácný. Z Orlických hor a podhůří dosud nebyl v nálezové databázi publikován (NDOP 2025). Na lokalitě se vykytuje poměrně hojně na březích v blízkosti řeky.

Hydrophilidae:

Hydrochara caraboides (Linnaeus, 1758)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 3. VII. 2025 – 6 ex. (FJ lgt., RJ det., 5MM coll.). Ve vysychavém slepém ramenu řeky.

Hydrochara flavipes (Steven in Schönherr, 1808)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 10. VII. 2025 – 3 ex. (TM lgt., RJ det., 5MM coll.). Ve vysychavém slepém ramenu řeky. Kounov (5763b), 19. VI. 2024 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). V nevyužívaném koupališti u rekreační chaty.

Staphylinidae:

Aleochara haemoptera Kraatz, 1856; VU - zranitelný

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 24. IV. 2025 – 4 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.). Druh ustupující z naší přírody (HEJDA et al. 2017), vyhledává vlhčí biotopy břehy řek a potoků. Na lokalitě je hojný v prosevech z pobřežního pásu řeky.

Dropephylla ioptera (Stephens, 1834); CR - Kriticky ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.). Z prosevů v řídkém listnatém lese navazujícím na řeku (obr. 12).

Olophrum piceum (Gyllenhal, 1810); VU – zranitelný

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 21. III. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.). Druh horských luk, vřesovišť, mokřadů a řídkých luhů (Freude et al. 2012). Na lokalitě byl získán z jarních prosevů v řídkém listnatém lese navazujícím na řeku.

Stenus bimaculatus Gyllenhal, 1810

Sobkovice (5965d), 7. V. 2025 – 2 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.).

Sunius bicolor (Olivier, 1795); EN - ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 21. III. 2025 – 3 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.). Atlanto-mediteránní druh, ve střední Evropě dost vzácný, rozšířený především v její západní části. Podle BOHÁČ & MATĚJÍČEK (2003) žije na březích vodních toků, mokřích loukách a polích. Také ASSING & SCHÜLKE (2012) uvádějí jako jeho biotopy otevřená, nelesní, především vlhká stanoviště, agrární plochy, zahrady a slániska. Několik jedinců bylo nalezeno v prosevech z okraje listnatého lesa navazujícího na řeku.

Tachyporus transversalis Gravenhorst, 1806; CR - Kriticky ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 27. VIII. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., JJ det., RJ coll.). Je rozšířen ostrůvkovitě na mokřinách, bažinách a močálech. Z oblasti Orlických hor dosud nebyl publikován žádný nález (NDOP 2025).

Scarabaeidae:

Gnorimus nobilis (Linnaeus, 1758); & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené

Lom Špičák (5663d), 21. VII. 2024 – 2 ex. (RJ observ, RJ det.); Sněžné (5663d), 15. VII. 2025 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.); Peklo PR (5662), 15. VII. 2024 několik ex. (RJ observ, RJ det.).

Trichius fasciatus (Linnaeus, 1758); & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené

Lom Špičák (5663d), 2. VII. 2024 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.) (obr. 13); Deštné v Orlických horách (5664c), 5. VIII. 2024 (RJ observ, RJ det.); Peklo PR (5662), 15. VII. 2024 několik ex. (RJ observ, RJ det.).

Dascillidae:

Dascillus cervinus (Linnaeus, 1758)

Lom Špičák (5663d), 14. VI. 2024 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Obývá otevřená stanoviště od suchých luk po rašelině. V ČR lokálně v pahorkatinách a horách. (HŮRKA 2005) (obr. 14)

Buprestidae:

Coraeobus elatus (Fabricius, 1787); VU - zranitelný

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 14. VII. 2025 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.). V parku jednotlivci na kvetoucím kakostu lučním (*Geranium pratense*).

Lamprodila rutilans (Fabricius, 1777) ; NT – téměř ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. VI. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.). Na lokalitě se líhnul z vyvrácené lípy na okraji listnatého lesíka (obr. 15).

Melasidae:

Melasis buprestoides (Linnaeus, 1761)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 1. VI. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.). Druh zachovalejších lesních biotopů.

Melyridae:

Troglops albicans (Linnaeus, 1767)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 14. VII. 2025 – 3 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.). Žije na starých listnatých stromech (především lípa, dub a jilm), (KOLIBÁČ 2005). V parku bylo několik jedinců chyceno do náletové pasti v řídkém listnatém lese.

Erotylidae:

Dacne bipustulata (Thunberg, 1781)

Opočno obora PP (5762b), 6. IV. 2024 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 22. VI. 2024 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.).

Tritoma bipustulata Fabricius, 1775; LC – málo dotčený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. VI. 2025 - 1 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.). Na lokalitě má vhodné podmínky vzhledem k množství stromových hub, ve kterých prodělává svůj vývoj; Opočno zámecký park (5762b), 2. IV. 2024 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Opočno obora PP (5862b), 6. IV. 2024 - desítky ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.).

Coccinelidae:

Halysia sedecimguttata (Linnaeus, 1758)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 26. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Sněžné (5663d), 3. X. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Nehojný druh slunéčka, které se živí padlím na jasaněch, olších a břízách. Může přijímat i mšice.

Platynaspis luteorubra (Goeze, 1777)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. VI. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Slunéčko žije na suchých a teplých stanovištích na bylinách a keřích ve společnosti mravenců rodu *Lasius*. Larvy pod zemí. V celé střední Evropě se jedná o řídce se vyskytující druh. (Nedvěd 2015).

Sospita vigintiguttata (Linnaeus, 1758)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Slunéčko žije především na listnatých stromech, zejména na olši. Živí se mšicemi, merami a pisivkami. Ve střední Evropě vzácný druh. (Nedvěd 2015).

Mycetophagidae:

Mycetophagus piceus (Fabricius, 1777); NT – téměř ohrožený

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. IV. 2025 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Vyskytuje se jen lokálně. Saproxylický a fungikolní druh, převážně na stromových houbách listnatých stromů (Čtvrtečka & Čtvrtečka 2023). Několik jedinců bylo odchyceno do náletové pasti a další byli dochováni ze stromových hub.

Ripiphoridae:

Metoecus paradoxus (Linnaeus, 1761)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), - 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Brouk vyvíjející se v hnízdech zemních vos. Na lokalitě byl chycen jeden kus u vchodu do hnízda vos druhu *Vespula germanica* (vosa útočná).

Tenebrionidae:

Mycetochara maura (Fabricius, 1792); NT – téměř ohrožený

Opočno obora PP (5762b), 23. V. 2024 – desítky ex. ulovené do náletové pasti. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 22. VI. 2024 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.).

Meloidae:

Eurymeloe rugosus (Marsham, 1802); & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené, NT – téměř ohrožený

Sněžné (5663d), 19. X. 2024 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.).

Meloe cicatricosus Leach, 1811; & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené, RE – vyhynulý v oblasti

Pěčín (5864b), 19. IV. 2025 – několik ex. (RB observ, RJ det.). Asi desítky jedinců lezla na okraji cesty a louky navazující na nevyužívaný kamenolom (obr. 16 a 17).

Meloe proscarabaeus Linnaeus, 1758; & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené, VU – zranitelný

Sněžné (5663d), 14. IV. 2025 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.) (obr. 18); Nové Město nad Metují (5662d), - 1 ex. 13. III. 2024 (RJ observ, RJ det.).

Meloe violaceus Marsham, 1802; & 175/2006 Sb. - druhy ohrožené, VU - zranitelný

Pěčín (5864b), 19. IV. 2025 – desítky ex. (RJ observ, RJ det.) (obr. 19); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 4. IV. 2025 – 5 ex. (RJ observ, RJ det.); Sněžné (5663d), 4. IV. 2025 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.).

Salpingidae:

Salpingus planirostris (Fabricius, 1787)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 13. IV. 2025 – 1 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.).

Salpingus ruficollis (Linnaeus, 1761)

Opočno obora PP (5762b), 23. V. 2024 – 3 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.).

Vincenzellus ruficollis (Panzer, 1794)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 12. IV. 2025 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Opočno obora PP (5762b), 1. V. 2024 – desítky ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.).

Anthicidae:

Anthicus antherinus (Linnaeus, 1761)

PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 20. IX. 2025 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.).

Omonadus floralis (Linnaeus, 1758)

Nové Město nad Metují (5662b), 10. VIII. 2025 – 2 ex. (FJ lgt., RJ det., RJ coll.).

Cerambycidae:

Aromia moschata (Linnaeus, 1758); NT – téměř ohrožený

Lom Špičák (5663d), 14. VII. 2025 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.); Sněžné (5663d), 25. VII. 2024 – 3 ex. (RJ observ, RJ det.); Malá Vachta (5663b), 23. VIII. 2024 – 1 ex. (RJ observ, RJ det.).

Pachyta quadrimaculata (Linnaeus, 1758)

Peklo PR (5662), 7. VII. 2025 – 1 ex. (FJ lgt., FJ det., FJ coll.). Na lokalitě jeho početnost postupně výrazně ubývá.

Molorchus umbellatarum (Schreber, 1759)

Peklo PR (5662), 15. VII. 2024 – 7 ex. Na květech *Filipendula ulmaria* (tužebník jilmový) (RJ lgt., RJ det., RJ coll.); PR Zámecký park Kostelec nad Orlicí (5863c), 9. VII. 2025 – 4 ex. (RJ lgt., RJ det., 5MM coll.); Sjezdovka u Židků (5663b), 11. VII. 2025 – 2 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.);

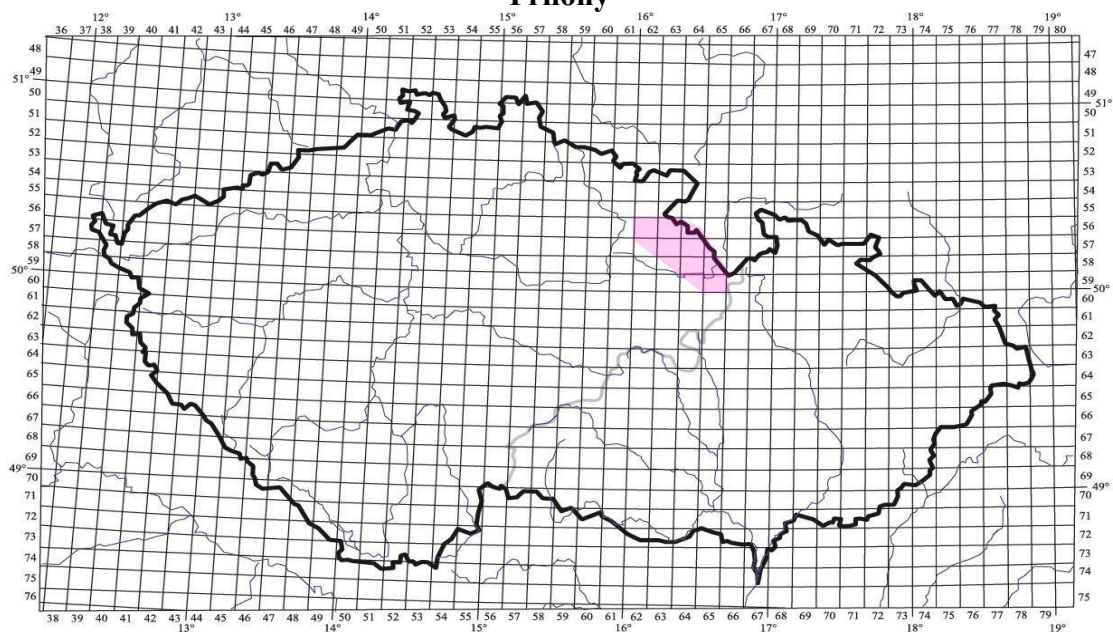
Stictoleptura scutellata (Fabricius, 1781); NT – téměř ohrožený

Peklo PR (5662), 15. VII. 2024 – 4 ex. (RJ lgt., RJ det., RJ coll.). Na lokalitě jeho početnost postupně výrazně ubývá.

LITERATURA

- BARAUD J., (1992): Coléoptères Scarabaeoidea D'Europe. Lyon.
- BEZDĚK J. & MLEJNEK R. (2016): Icones insectorum Europae centralis. Coleoptera: Megalopodidae, Orsodacnidae, Chrysomelidae: Donaciinae, Criocerinae. Folia Heyrovskyana Series B 27: 1-63 (in Czech and English).
- DVOŘÁK, L. et ROBERTS, P.M., (2006): Key to the paper and social wasps of Central Europe (Hymenoptera: Vespidae), Acta ent. bohemoslov., 46: 221-244.
- FARKAČ J., (2014): Nebriinae – Broscinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 19/2014.
- FARKAČ J., (2011): Carabinae. Folia Heyrovskyana, Zlín, 14/2011.
- Folia Heyrovskyana, series B. Icones Insectorum Europae Centralis.
- HÁVA J., (2011): Brouci čeledi kožojedovití (Dermestidae) České a Slovenské republiky. Beetles of the family Dermestidae of the Czech and Slovak Republics. Academia, Praha.
- HEJDA R., FARKAČ J. et CHOBOT K. (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky bezobratlí, AOPK ČR, Praha.
- HEYROVSKÝ L. et SLÁMA, M., (1992): Tesaříkovití. Kabourek Zlín.
- HŮRKA K., (1996): Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek Zlín.
- HŮRKA K., (1992): Střevlíkovití Carabidae. Academia, Praha.
- HŮRKA K., (1996): Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí, Klapalekiana, 32: 15-26.
- KOČÁREK P. a kol. (2013): Rovnokřídlí České republiky (Insecta: Orthoptera), Academia, Praha.
- KOLIBÁČ J. et al., (2005): Cleroidea. Brouci nadčeledi Cleroidea Česka, Slovenska a sousedních oblastí. Clarion Production, Praha.
- KULT, K., (1947): Klíč k určování brouků čeledi Carabidae Československé republiky. Praha.
- LAIBNER S., (2000): Elateridae of the Czech and Slovak Republics. Kabourek, Zlín.
- NEDVĚD O., (2015): Brouci čeledi slunéčkovití (Coccinellidae) střední Evropy. Ladybird beetles (Coccinellidae) of Central Europe. Academia, Praha.
- NOVÁK V., (2014): Brouci čeledi potemníkovití (Tenebrionidae) střední Evropy. Beetles of the family Tenebrionidae of Central Europe. Academia, Praha.
- PFEFFER A., (1989): Kůrovcovití Scolytidae a jádrohlodovití Platypodidae. Academia, Praha.
- PFEFFER A., (1995): Zentral- und westpaläarktische Borken- und Kerkäfer (Coleoptera: Scolytidae, Platypodidae). Entomologica, Basel.
- REITTER E. (1913): Bestimmungs-Tabellen der europäischen Coleopteren. LXIX. Heft. Curculionidae. Die ungezählten Arten der Gattung Otiorhynchus. Edmund Reitter, Paskau, 118 pp.
- REITTER E. (1909): Fauna Germanica Die Käfer des Deutschen Reichs, Band II. K.G.Lutz, Stuttgart.
- REITTER E. (1911): Fauna Germanica Die Käfer des Deutschen Reichs, Band III. K.G.Lutz, Stuttgart.
- REJTHAROVÁ L. et RESL J., (2021): Saranče mokřadní (*Stethophyma grossum*) v Orlických horách., Acta Musaei Neostadeni Bohemiae 5: 17 – 18.
- In: <http://muzeum-nmnm.cz/index.php/cz/publikace/acta-musaei>.
- SCHEUCHL, E., (2000): Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs, Band I. KG, Landshut.
- SCHEUCHL, E., (2006): Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs, Band II. Apollo Books, Dänemark.
- ZAHRADNÍK P., (2013): Brouci čeledi červotočovití (Ptinidae) střední Evropy. Beetles of the family Ptinidae of Central Europe. Academia, Praha.
- Internetové zdroje**
- AOPK ČR 2023. Nálezořá databáze ochrany přírody. [on-line databáze; <https://portal.nature.cz>].
- BIOLIB BIOLOGICAL LIBRARY <<http://www.biolib.cz>>
- PORTÁL INFORMAČNÍHO SYSTÉMU OCHRANY PŘÍRODY (ISOP). Online: <https://portal.nature.cz/kartydruhu/>

Přílohy



obr. 1



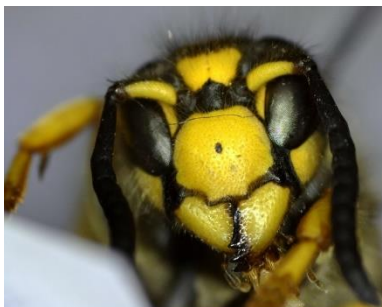
obr. 2 *Andrena clarkella* © B. Reslová



obr. 3 *Bombus distinguendus* © J. Tošovský



obr. 4 *Dolichovespula adulterina* © J. Resl



obr. 5 *Dolichovespula omissa* © J. Resl



obr. 6 *Dolichovespula omissa* © J. Resl



obr. 7 *Eucera longicornis* © J. Resl



obr. 8 *Formica truncorum* © B. Reslová



obr. 9 *Chrysis fulgida* © J. Resl



obr. 10 *Elaphrus cupreus* © J. Resl



obr. 11 *Lebia cruxminor* © J. Resl



obr. 12 *Dropephylla ioptera* © J. Resl



obr. 13 *Trichius fasciatus* © B. Reslová



obr. 14 *Dascillus cervinus* © J. Resl



obr. 15 *Lamprodila rutilans* © J. Resl



obr. 16 *Meloe cicatricosus* © B. Reslová



obr. 17 *Meloe cicatricosus* © B. Reslová



obr. 18 *Meloe proscarabaeus* © J. Resl



obr. 19 *Meloe violaceus* © B. Reslová